ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

೧. ಸಾಹಿತ್ಯಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

೨. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು

მიღება – ჩაბარების აქტი

18 ოქტომბერი, 1963 წ. ქ.თბილისი

ჩვენ ქვემოდ ხელის მომწერებმა შევადგინეთ მიღება – ჩაბარების ეს აქტი, მასზედ რომ, თანახმად 1963 წლის 22 აგვისტოს დადებული შრომითი ხელშეკრულებისა, მეცნიერ თანამშრომელმა დავით ივანეს ძე შუღიაშვილმა დავით კლდიაშვილის სახლ-მუზეუმს წარმოუდგინა შრომა-მასალები დავით კლდიაშვილზე /მოგონებები, წერილები, დოკუმენტები, ნარკვევი/ ხელნაწერის სახით 54 ფურცელზე ორ საავტორო ფორმის მოცულობით.

სამუშაო შესრულებულია, კარგად, თავის დროზე და კეთილსინდისიერად.

შესრულებული შრომა

ჩავიბარე: დ.კლდიაშვილის სახლ-მუზეუმის

დირექტორი: ნ. კლდიაშვილი /ნ.კლდიაშვილი/

ჩავაბარე: უფროსი მეცნ.მუშაკი: დ.შუღიაშვილი /დ.შუღიაშვილი/

ს რ უ ლ ი ხ ე ლ შ ე კ რ უ ლ ე ბ ა

1963 წლის 22 აგვისტო. ქ.ბორჯომი.

ჩვენ ქვემოდ ამის ხელის მომწერნი, ერთის მხრივ დ.კლდიაშვილის სახელმუზეუმის დირექტორი ნინო დავითის ასული კლდიაშვილი, შემდეგში "მუზეუმად" მოხსენებული, ხოლო მეორეს მხრივ მეცნიერი მუშაკი დავით ივანეს ძე შუღლიაშვილი, შემდეგში "შემსრულებლად" წოდებული ვდებთ ამ ხელშეკრულებას შემდეგი ვალდებულების შესასრულებლად:

1. "მუზეუმი" ავალებს, ხოლო " შემსრულებელი" კისრულობს მიაკვლიოს კერძო ოჯახებში, მუზეუმებსა და არქივებში საინტერესო მასალებს, რომლებიც ჯერ არსად გამოქვეყნებულა და ეხებიან მწერალ დავით კლდიაშვილის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას; მასალები / მოგონებები, წერილები და დოკუმენტები/ მიღებულად გადმოიღოს ხელნაწერის სახით, საჭიროდ შენიშვნებით და კომენტარებით.

2. "შემსრულებელი" ვალდებულია ~~მასალები მასალებში საჭიროდ კომენტარები და შენიშვნებით წარმოადგინოს~~ ორი თვის ვადაში, დღიდან ამ ხელშეკრულების დადებისა.

3. " მუზეუმი" ვალდებულია " შემსრულებელს" გადაუხადოს ჰონორარი თვითეული ფორმაში 50 მანეთი. შემსრულებლის მიერ წარმოდგენილი მასალის მიღება-ჩაბარების საჭიროდ აქტის შედგენის შემდეგ. "შემსრულებელს" წინასწარ ავანსი არ ეძლევა.

4. ხელშეკრულების მიხედვით წარმოშობილი ყოველგვარი დავა სწყდება სახალხო სასამართლოს წესით.

მხარეთა იურიდიული მისამართები:

ა/. ქ.ბესტაფონის რაიონი სოფ. ზედა სიმონეთი დ.კლდიაშვილის სახელმუზეუმი.

ბ/. შემსრულებლისა-ქ.ბორჯომი ვაჟა-ფშაველას პროსპექტი №51 კორპუსი 5.

(იხ. II გვერდი)

შ რ ო მ ი თ ი ხ ე ლ შ ე კ რ უ ლ ე ბ ა

1963 წლის 22 აგვისტო. ქ.ზუგდიდი.

ჩვენ ქვემოდ ამის ხელის მომწერნი, ერთის მხრივ დ.კლდიაშვილის სახელმუზეუმის დირექტორი ნინო დავითის ასული კლდიაშვილი, შემდეგში "მუზეუმად" მოხსენებული, ხოლო მეორეს მხრივ მეცნიერი მუშაკი დავით ივანეს ძე შუღლიაშვილი, შემდეგში "შემსრულებლად" წოდებული ვდებთ ამ ხელშეკრულებას შემდეგი ვალდებულების შესასრულებლად:

1. "მუზეუმი" ავალებს, ხოლო "შემსრულებელი" კისრულობს მიაკვლიოს კერძო ოჯახებში, მუზეუმებსა და არქივებში საინტერესო მასალებს, რომლებიც ჯერ არსად გამოქვეყნებულა და ეხებიან მწერალ დავით კლდიაშვილის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას; მასალები / მოგონებები, წერილები და დოკუმენტები/ მთლიანად გადმოიღოს ხელნაწერის სახით, სათანადო შენიშვნებით და კომენტარებით.

2. "შემსრულებელი" ვალდებულია ~~გადმოღებული მასალები, სათანადო კომენტარებითა~~ და შენიშვნებით წარმოადგინოს ორი თვის ვადაში, დღიდან ამ ხელშეკრულების დადებისა.

3. "მუზეუმი" ვალდებულია "შემსრულებელს" გადაუხადოს ჰონორარი თვითეული ფორმაში 50 მანეთი. შემსრულებლის მიერ წარმოდგენილი მასალის მიღება-ჩაბარების სათანადო აქტის შედგენის შემდეგ. "შემსრულებელს" წინასწარ ავანსი არ ეძლევა.

4. ხელშეკრულების მიხედვით წარმოშობილი ყოველგვარი დავა სწყდება სახალხო სასამართლოს წესით.

მხარეთა იურიდიული მისამართები:

ა/ ქ.ზესტაფონის რაიონი სოფ. ზედა სიმონეთი დ.კლდიაშვილის სახელმუზეუმი.

ბ/ შემსრულებლისა-ქ.ზუგდიდი ვაჟა-ფშაველას პროსპექტი №51 კორპუსი 5.

(იხ. II გვერდი)

მ ხ ა რ ე - მ - ა - ხ ე ლ მ წ ე რ ა: ----------

1. ე. კლიაშვილის სახლ- მუზეუმის

დ ი რ ე ქ ტ ო რ ი: ნ. ყაზბეგ / ნ. კლიაშვილი /.

2. უფროს მეცნიერ მუშაკი: ლ.ბულოვნისკვ / ლ. მუღლიაშვილი /.

რ ე ც ე ნ ზ ი ა

მეცნიერ თანამშრომლის დავით ივანეს ძე შუღლიაშვილის მიერ წარმოდგენილი შრომა, რომელიც მას შეუსრულებია 1963 წლის 22 აგვისტოს დადებულ ხელშეკრულების მიხედვით შეიცავს ჩვენი სასიქადულო მწერლის დავით კლდიაშვილის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველ მეტად საინტერესო და საყურადღებო მასალებს, რომლებიც თითქმის, უცნობი არიან ფართო მკითხველ საზოგადოებისათვის და ჯერჯერობით არსად გამოქვეყნებულან.

უთუოდ კარგი ინიციატივა აუღია დავით კლდიაშვილის სახლ-მუზეუმს დირექტორს ნინო დავითის ასულ კლდიაშვილს, რომ სახლ-მუზეუმის ფონდს ამდიდრებს სხვადასხვა საინტერესო მასალებით: ცნობილი პირების მოგონებებით დავით კლდიაშვილზე, ეპისტოლარული ძეგლებით, მნიშვნელოვანი დოკუმენტებითა და ნარკვევით, რომლებიც საქმის ცოდნითა კეთილსინდისიერი შრომის შედეგად ხელშეკრულების მიხედვით, დაუმზადებია სათანადო შენიშვნებით, კომენტარებითა და გამოკვლევით უფროს მეცნიერ მუშაკს დავით შუღლიაშვილს.

დ.შუღლიაშვილის შრომა წარმოადგენს ხელნაწერის სახით 54 ფურცელ/მოგონებები, წერილები, დოკუმენტები, ნარკვევი და სხვა/ სულ ორ საავტორო ფორმამდე მოცულობით.

სამუშაო შესრულებულია ხარისხიანად, საქმის ცოდნითა და კეთილსინდისიერად.

ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატი: ნ. ჩიხლაძე

/ნ.ჩიხლაძე/

დავით ვლადიშვილი სახლ-მუზეუმის დირექტორს

ნ. ე. ვ ლ ა დ ი შ ვ ი ლ ს.

ყვარელი მესრიანი მუშაკის დავით
ივანეს-ძე შალიაშვილის
(მესრიანის ქ. ოქტომბრის კოლმეურნეობის
წევრი №51, სახლის 5. ადრეული
ჯილაგის ნომერი XI-ОФ №568345.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

თანახმად 1963 წლის 22 იანვრის ხელშეკრულებისა
ოქვენი დავალებით შევასრულე ჩემს მიერ დაკარგული
შაქრის-სათვალის ჩარჩოს შეკეთება და შენიშვნებით
ოქმი ვაწარმოე ჩვენ შორის მოსალოდნელ
(შაქრის ჩარჩოს დავით ვლადიშვილზე მანდატურ
წერილებს, ნაოჭებსა და ლაქებს, ფანჯრიდან
შაქრის შესრულებაში ჩარევა ოქვენ-
ისა შესრულებაში კონტროლის ნიშნად
ხასიათის, ჩვენ მიერ ორჯერ შესრულ
ვაძლევ, ჩვენ-ჩვეულებრივ და
ვაქვს სრული შენიშვნები.

ჩვენთვის ცნობილია და ოქვენც
ძველებურად ვაკეთებთ ჩარჩოს
თანახმად ხელშეკრულებისა და ოქვენ
შაქრის შესრულებაზე პასუხისმგებელი ვარ.

დ. შალიაშვილი

მოკლე ცნობები დავით კლდიაშვილის
(კაიკაი პუბლიცისტიკის)

ს.ე.ბ.მ. 18884

მოკლე ცნობები დავით კლდიაშვილზე
(კაიკის ტექსტოლოგიიდან)

ქართული ეროვნული ცნობიერების ისტორიიდან
(ეპიზოდი პირველი)

ვიდრე შევეხებოდე დიდი ილიას ეროვნული მოღვაწეობის ძირითად ეტაპებს, 1872–1880 წლებში ილიას ეროვნული ცნობიერების ჩამოყალიბების საკითხი მეტად საინტერესოა. ამ პერიოდში ილია ჯერ კიდევ ახალგაზრდა იყო, ჯერ კიდევ ვერ მოეწონებინა ქართველ საზოგადოებისათვის თავისი თავი, ჯერ კიდევ ვერ გამოეკვეთა ის ფიგურა, რომელიც მან მოგვიანებით წარმოადგინა. ამ პერიოდში ილიას ეროვნული ცნობიერების ჩამოყალიბების საკითხი ორ ასპექტში განიხილება: ერთი მხრივ, ილიას ეროვნული ცნობიერების ჩამოყალიბების ისტორიული ფონი, მეორე მხრივ, ილიას ეროვნული ცნობიერების ჩამოყალიბების ფსიქოლოგიური ფონი.

ილიას ეროვნული ცნობიერების ჩამოყალიბების ისტორიული ფონი ის ეპოქაა, რომელშიც ილია ცხოვრობდა. ეს ეპოქა ქართველი ერის ცხოვრებაში ერთ-ერთი ყველაზე რთული ეპოქა იყო

შეიძლება ეს ამბავიც... მაგრამ ამბავს შეიძლება შეეხოს, შემდეგ ცხოვრებას კი ვერა... ასეთია ეს ჯვარი ისტორიული სიმბოლოები ამ ნაწერში... ასეთია ეს ჯვარი და, ალბათ, ასე უნდა დავასრულო ეს ისტორია.

ჯვარის ვერცხლისა ისტორიული ნაწილები და ჯვრის ისტორიული ნაწილები ერთად ითქმება, ისევე როგორც ჯვრისა. ამიტომ ნაწილი ეს ჯვრისაც, ისტორიაც ერთად ითქმება და ერთ ნაწილში ერთად ითქმება. ჯვრის ისტორიის ნაწილი ეს ჯვრის ისტორიის ნაწილი ეს ჯვრის ისტორიის ნაწილი ეს

ლიტვისა პოლიტიკური ძალების ბალანსის ცვლილება, ასევე
ოჯახში ცვლილებები, ერთ ქალიშვილზე ქალის დაქორწინების
შესაძლებლობა — ყველაში შეიძლება ეს ყველა ფაქტორი
სხვადასხვა ხარისხის პასუხისმგებლობით ვინმე სხვის:

1. ანძიშვ
2. ზინერსტერნებმა
3. ანტოსევიჩმა
4. ვოიტეხმა
5. ჭუკელიშვილმა
6. ბასკენშვილმა
7. პაპაშვილმა
8. პეტრაშკიონისმა
9. ფონ-ბრანდენშვილმა

ამჟამად ცნობილია, რომ პოლიციის ცენტრალური არქივიდან
ანძიშვილის საქმის ნაწილი გაქრა. ამასთან ერთად, ვინ
იცის, ეს საქმე ოდესმე ხომ არ ყოფილა ნამდვილად
ფიზიკურად არსებული საქმეების ნაწილი. ეს ფაქტი
ნებისმიერ შემთხვევაში ნიშნავს, რომ ამ საქმის
შესწავლა ისტორიკოსისთვის ძალიან ძნელი გახდა.

ბიბლიური ვოლკის ოთხტომეულის მეორე ტომის
ცნობით ანძიშვილი 1872 წლის ბოლოს ციხიდან
გაათავისუფლეს და ის ოჯახს დაუბრუნდა
ვილნაში.

ლ.ანძიშვილი 1873 წელს იმყოფებოდა ოჯახთან
ერთად პეტერბურგში (ოჯახის წევრების
ჩამონათვალში) და ერთ-ერთ ანკეტაში მიუთითა
ადგილი ცხოვრების.

1873 წლის 4 ოქტომბრის ოჯახი, ვოლკის
ცნობებით, ვილნაში ცხოვრობდა ანძიშვილის
ოჯახის ნათესავებთან ერთად. ამ ოჯახის
მეთაური ანტონ ანძიშვილი, მისი ცოლი
ანტონინა ანძიშვილი და მისი ოჯახის
ნათესავები ანძიშვილები, ასევე ანძიშვილის
ბიძა ლეონ ანძიშვილი და ქალიშვილი. (იხ. ფურცელი 383, ფ.3. ს.ნ.12,-18-19.)

ამჟამად ფაქტების დამადასტურებელი ყველაზე
ადრეული ინფორმაციის წყარო, რომელიც
ანძიშვილის ოჯახის ცხოვრებას ეხება, ვოლკის
ოთხტომეულია.

ახალგაზრდა ლიტერატურული მოღვაწეობის ხანგრძლივობა წლებია?*)
მეგობრის ლექსის კრებულზე მეგობარი ან ოჯახური ან ლიტერატურული, სხვა ნებისმიერი ადამიანი ან ორგანიზაცია, რომელიც ლექსის ავტორს ეხმარება ან ხელს უწყობს, ან ლიტერატურული ნაწარმოების ავტორის ან ნაწარმოების პერსონაჟის სახელით დასათაურებული ლექსი. (იხ. ფ. 387, ან. 2, საქმე 1, ფურცელი 1, ასევე ასეთ ლექსებში ნახსენები პირების სია 3 ფურცელზე.)

ლექსის კრებულში ავტორის ფოტოსურათის ან ნახატის, ბიოგრაფიის (ბიოგრაფიული), ნაწარმოების, (ილუსტრაციები), ლიტერატურული ანალიზის (ანალიზი), წერილის მიმღების, გვარის ან სახელის (სახელები) ან თარიღის ინდექსის, ავტორის ხელით (ხელნაწერი) ან თარიღის ხელნაწერის, ილუსტრაციების ან ფოტოების ან ნახატების ან სხვა ილუსტრაციების ან ფოტოების ან ნახატების ან სხვა ილუსტრაციების ან ფოტოების ან ნახატების ან სხვა

1872–1873 სასწავლო წლის სასწავლო ფაკულტეტზე სულ 36 სტუდენტი იმატრიკულირებდა. ამ ფაკულტეტის სტუდენტი ლექსის კრებულში (იხ. ფონდი N387. ანდ. 2. საქ. 96, 1872/36.)

1873 წლის 30 ოქტომბერს სასწავლო ფაკულტეტის ლექსის კრებულის ავტორს ფიზიკის ლაბორატორიაში ელექტრული ნათურის ანთებისას ხელი დაეწვა; იმდენად ძლიერად, რომ ექიმებს ხელის ამოკვეთა დასჭირდათ. (ამის შესახებ ცნობა იხ. ფონდი 103 სტუდენტების ანკეტებში. ანკეტა შეავსო ფაკულტეტის სტუდენტმა, ალექსანდრე ლ. ლექსის კრებულის ავტორმა)

სტუდენტებს ფაკულტეტის ლექსის კრებულის ავტორმა 1872/3 სასწავლო წლის 30 ოქტომბრიდან 28 ნოემბრამდე ლექციებზე დასწრება, ანუ სულ, ექვსი კვირა, ან ექვსი კვირა 28 ნოემბრამდე ლექციებზე დასწრება, ანუ სულ, ექვსი კვირა 30 ოქტომბრიდან

ეკ ოყა მიწეზი, ხიძ ჭეო კოლევ მივჭვ ვიოსკ ჭიძო
ისისყსტო ქიმ, ისედო ყკსოთიო ნკვი დესყოდა, ხიძ
წისხოწეჯიო დოყკვჯო ისკვი ჯიოდეე ძისწყიოვიოე
მიყკჯიო.

1873/4 ისისკვჯო ისიოწეჯო წეო დევიო კოიოვჭიო
სყოჯწ ქიმიწიოე ისკვ ნისკვიე ჯიოშ. (ის. ფსიო
№387, оп. 1. л. 25-37, 41-50.

ჭიძო წიოწშ ეკ დევიო კოიოვჭიო წისხოწეჯიო
ისისკვჯო, ოყიო ხისიოდ მისწ ივიოდყსეჭ
იო 1880 წეო წისხოწეჯიო ედისკსეჭ კოიოვ
ვიოდოყსო ისწყიოჭ ქიმიწიოე დი ისისკვ
ქისისყსოდეიოე იეწკსეჭ ისყოსისოჭიო
ისწყიოჭ ყწიოტო ისისკვჯო.

დევიო კოიოვჭიო ისწყიოჭ ქიმიწიოშ
ისისკვჯოჭ ჭიძო ისკვიე:*) (1879 წო ისიო ქსიოვიო)

Закон Божи — ისისკვჯო დოვიო ყსოსოკვ
Русски язык — ისისკვჯო Богданов; Цветковски
Французски язык — ისისკვჯო Кепль; Дуссань
Немецки язык — ისისკვჯო Крагер
Математика — ისისკვჯო Касовски; Ермаков.
Физика — ისისკვჯო Шмидер; Гальцински
Естествен. истор. — ისისკვჯო Михаловски
География — ისისკვჯო Любитов; Герценштальб
Географ. черчение — ისისკვჯო Трескин; Матковски
Писание — ისისკვჯო Жмиески; Федоровски
Фехтование — ისისკვჯო Рознатовски.
Пение — ისისკვჯო Соцуха
Гимнастика — ისისკვჯო Броунь

ქიმიწიოე დოსყსოდო 1878 წეოდე ყსკვიო
ჭეოვიო ქიოსიო ეკვი ნიკსოვიოე ოყჭეოვ.
1878 წეოდე კი ისიოსკვიკვი ფსი-ჯიო (Фон-Гроль)

*) კოიო ისისკვჯო ყსკვიო Журбатов.

ჯიქეთის სოფლის ახლოს გაიარეს ქალაქ ტუაფსეს მკვიდრებმა ტყიანი ადგილი, სადაც ბევრი ხეები ამოეჭრათ. ამ ადგილის ახლოს ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები. ამ ადგილზედ ნახეს ნაკვალევი ცხენებისა, რომელნიც ხეებს ეზიდებოდნენ. ამ ნაკვალევის გასწვრივ მიდიოდნენ ისინი და ბოლოს მივიდნენ ერთ ადგილზედ, სადაც ამოეჭრათ ხეები.

---

*) ჯიქეთის ნაკვალევის ამბავი ჩვენ ვიცით ერთი ძველი ქრონიკიდან. ეს ქრონიკა ეკუთვნის ქალაქ ტუაფსეს მკვიდრს ი. შ.

დავით შუღლიაშვილი

ვაჟა-ფშაველას საიუბილეო საღამო ქუთაისში

ჩვენი სასიქადული მწერლის ვაჟა-ფშაველას იუბილეს გამწრივის იდეა პირველად მწერალმა ქალმა კანდელაკმა ნათაყვენა. იგი "სახალხო გაზეთის" /1913 წ.№821-ის/ ფურცლებზე წერდა: "რომელმა ქართველმა არ იცის ვინ მწერლებისა, ლეკპოეტისა, ს არ იცნეს მოხსენებული. ის შვილები ვაჟა ცოცხალის ნაწარმოებს... ერთ კი ,საქმით ვაჩვენით მცოსანს ირთვნება და ერისა

ა ქართველი საზოგადოება. ვის ცალ ქართულ პრესაში ებიც მიძღვნილი იყო დიდი ადმი მიძღვნილი აკაკის

ამ იავის კრებაზე დაადგ ში ვაჟა-ფშაველა, რომელსაც ანში საზოგადოების საკა მცოსნის შეგნისა და ვაჟა-ფშაველას წარმოე ზოგადოების საბჭოს, რომელ ული სახლის რეჟისორს .№830/

საიუბილეო თარიღის აქტიურ . ქუთაისში მომუშავე ახალ შაველას საიუბილეო საღამო ან ჩაატარა მცოსნის ცხოვ

ლ.ვ.ბ.ქ. 1883

ვაჟა-ფშაველას საიუბილეო საღამო ქუთაისში.

ვაჟა-ფშაველას საუბილეო საღამო ქუთაისში

ჩვენი სასიქადული მწერლის ვაჟა-ფშაველას იუბილეს გამთრთვის იდეა პირველად მწერალმა ქალმა გაზეთიდმა ნათაყვნა. იგი "სახალხო გაზეთის" /1913 წ. №821-ის/ ფურცლებზე წერდა: "რომელმა ქართველმა არ იცის ვინ არის ვაჟა-ფშაველა, სადაც იხსენებენ სახალხო ჩვენი მწერლებისა, დედაბოძისა, ილიასი და აკაკის, იქ შეუძლებელია ვაჟას სახელიც არ იყოს მოხსენებული. ვაჟა-ფშაველაი ვამაყობთ ჩვენ, მისი ქვეყნის შვილები ვაჟა გვიყვარს მისი ნაწარმოებნი ვიხსენებთ, აღტაცებით ვკითხულობთ მის ნაწარმოებს... ერთ კი არის რომ ეს ჩვენი მართლაც ტკბილხმიანი სიყვარული, საქმით ვაჩვენოთ მეზობლებს დაუმტკიცოთ, რომ ჩვენ შევიძლებით ეს დიდებული პირობნება და ერთი შვილები ვართ, ერთსული მოამაგე მამისა".

გაზეთის ამ მიმართებას მაღე გამოეხმაურა ქართველი საზოგადოება. ვაჟა-ფშაველას საბუნებრო მოღვაწეობის 35 წლისთავის გამო ქართულ პრესაში დაიბეჭდა საგულისხმო წერილები და ლექსები, რომლებიც მიძღვნილი იყო დიდი მეზობლის პატივსაცემად /ამ დროს დაიბეჭდა ვაჟასადმი მიძღვნილი აკაკის ლექსიც/.

ქართული კულტურის მოღვაწეთა საზოგადოებამ თავის კრებაზე დაადგინა "საზოგადოების საპატიო წევრად აერჩიოს მეზობელი ვაჟა-ფშაველა, რომელსაც წელს 35 წლისთავი შეუსრულდა, დაადგინა მოკლე ხანში საზოგადოების საგანგებო კრება, რომელზედაც უნდა წაიკითხონ რეფერატები მეზობლის მოღვაწეობისა და პირადების შესახებ. ამავე დროს გადაწყვიტეს ვაჟა-ფშაველას ნაწარმოებანი და ამ აზრის განსახორციელებლად მიმართეს საზოგადოების საბჭოს, რომელიც თავის მხრივ მიმართავს მწერალს გაზეთის, საბავშვო სახლის რედაქტორს ალ. ჩუბინაშვილს და სხვებს /სახ. გაზეთი 1913 წ. №830/.

ვაჟა-ფშაველას საბუნებრო მოღვაწეობას ამ საუბილეო თარიღის აქტიური გამოეხმაურა ქუთაისის მთელი საზოგადოება. ქუთაისში მიმდინარე ამაღლებული მწერლების დასახლებით შეიქმნა ვაჟა-ფშაველას საუბილეო საკომიტეტო კომისია, რომელმაც ქუთაისში ზეიმისათვის ჩაატარა მეზობლის ძეგლის

და მიღვაწეობის შესახებ ლექცია მოხსენებები. საშიგადოება დიდად დაინტერესდა ვაჟა-ფშაველას პიროვნებით. ყველას უნდოდა მაღე ეხილა ქართული პრობის არჩილი ტენიაკური შემოქმედი "თეთიური და ალბინანსი" , "ბახტრიონისა" და ცვლის მჭაბელისა".

საღრო იყო ვაჟა-ფშაველას ქუთაისში ჩასვლა მაგრამ საშინაო დიდ მდგომარეობა არა ჰქონდა შესაფერისი განსაცვლი, ეს კი ხელს უშლიდა დასწრებოდა ფაქის საიუბილეო საღამოს. *)

მწერალი დავით კლიაშვილმა საღამოს მონწყობ კომიტეტს აცნობა ვაჟა-ფშაველას გასაჭირი. "საკითხი დაისვა-რა რიგით მოსკულიყო კომიტეტი, ძალიანდა,-ტაბეშვებს დავით კლიაშვილი,-ასი მაშეი ტაქსავნიდა ვაჟას, რომ შეეკერა ახალი ჩოხა ახალუხი და ეყიდა ახალი ფეხსაცმელი ამ ფულით და ისე ჩამოსულიყო.

დანიშნულ დღეს 1913 წლის 20 თებერვალს ვაჟა ეწვია ქუთაისს და გამოწყობილი მივიდა პეტრე ყიფიანთან.

- ბატონო გამოჩისტუნარ, ვაჟას ჭირთან! ახლა კი ვაჩვენებ შენს თავს ქუთაისს! მისებური ხარხარი შეხვდა პეტრე ყიფიანი ვაჟას. ვაჟა კი ირგვლივ იხედებოდა.

საღამოზე სულ ამოარჩევს პოეტს იმდენი ლექსები ამეწყვიტეს. ვაჟას თავაზიანად ლექსს ლექსზე ამბობდა და აღფაცებაში მოჰყავდა ხალხით გაჭედილი თეატრის დარბაზი. საღამოს შემდეგ ტაძარია ვაჟას საპატივსაცემოდ ბანკეტი, რომელსაც აუარებელი ხალხი დაესწრო. ყველა ქება-დიდებას შეასხამდა ვაჟას, მაგრამ ვერაფერი ვერ ამღელვებს იგი. მადლობას უძღვნიდა მის მადიდებელი და იყო ისე თავდაჭერილი, ყურს, განდიდებას აშორებული ვაჟა, რაც ტყას ამშვენებდა და საყვარელ ადამიანად ხდიდა". /დ. კლიაშვილის მემუარები გვ. 333-34

მეორე დღეს ქუთაისელმა მწერლებმა და საშიგადო მოღვაწეებმა ვაჟა-ფშაველას ქუთაისში ყოფნის საპასოვრად ძალიანდა ეს სურათი

სურათი

ვაჟა-ფშაველა ქუთაისში, 1913 წლის

21 თებერვალს.

*) [illegible] ფასად [illegible]

სურათში ვაჟა-ფშაველას ირგვლივ არიან მწერალი მიხ. ლორთქიფანიძე, ჯაკო ჯორჯიკია ტრ. ქიორქაძე /გამ. "ივერიის" რედაქტორი/, ს. ცირეკიძე/რედაქტორი/ კ. მიკელაძე /ჟურნალისტი/ ლ. დარჩიაშვილი /ად. წულაძე /ჟურნალისტები/, სერგო ჩიქაშუაძე /პედაგოგი/, ი. არსენიძე /ჟურნალისტი/, ის კოკაისიძე და სხვა.

ვაჟა-ფშაველამ ამავე დროს ძალიან სურათი ათის მეტჯერ დაუხატა კრიტიკოსებისათვის ხელმოწერილი /ამ ორივე სურათის ტილო დაცულია საქართველოს სახელმწიფო ლიტერატურულ მუზეუმში.

ვაჟას სათანადო სარჩოს შესახებ. "სახალხო გაზეთი" წერდა: "სარჩოს დანიშნულების შესახებ საზოგადოება დაინტერესდა პირველად მაშინ, როდესაც ვაჟა-ფშაველა ნაღდად და საბრალოდ არ გამოჩნდა კიდევ ერთხელ სცენაზე. ხოლო გაზეთი "დროება" ვაჟას შესახებ აღნიშნავდა: "მისმა დაწინაურებულმა მკაფიე ბუნებრივმა ნიჭმა ყველა ლექსების კითხვამ ერთ ადგილს მიაღწია და თანაგრძნობა გამოიწვია. ჩვენი მეოხებისაგან. მის სცენაზე ნახვას მრავალი წარჩინებული ქუთაისში. დაწესებულებიც ადგილები შეხვედა მას ახალგაზრდობა. საზოგადოებამ მრავალჯერ გამოიწვია სიმპათიური პოეტი ლექსების წასაკითხად."

ვაჟა-ფშაველამ ათის სხვა ლექსებთან ერთად ამ სარჩოზე წაიკითხა ექსპრომტად დაწერილი ლექსი: იმერეთს!

ერთხანად ჩემი მძინარე,
ლხის ავადრი დედაო!
ძნელად, რომ შამირგებისაგან-
მიი შენთან სადამს ვხედავ.
მაერიებულად მეწვია
ქარწყლა და კახეთის ხეღავი
ფარფლიანი საქართველოსავ,
სხვაგან ცხოვრობს, წედაო!
ის მოგზაურს ათის ქვეყნისა
კარებს რი მაგრა ჰკეტია...
ვნება ნუ ასცდეს, საწყალი
ვინც შენ გაგიმეტია!..

ეს ლექსი "ისეთი მიხედვილი გვლაშაქია და ცრემლიანი ივი ჩაიხუტა ადამიანს ლამე მწვანეც რომ ღია აღიარება გამოიწვია საზოგადოებაში. მერსანი გაისმენია იმპრესიონისტ გამოიწვია და ამქვეყნიურ სხვადასხვა ლექსი.

ვაჟა-ფშაველა ქალიშვილი და ღრმად ჩასახედებში დაბრუნდა ბნელისში და იავის ძმებსა და მეგობრებს უჩიოდა იმ ტიალებებს, რაც მან მიიღო ქუთაისში გამართულ იავის სასიკვდილო სიმღერებზე. ეჯა მოხიბლული ივი ქუთაისელია სტუმარიმოყვარეობისა და თანაგრძნობისა.

საქართველოს სახელმწიფო ლიტერატურული
მუზეუმის უფროსი მეცნიერი მუშაკი

დავით მუკიანიშვილი

დავით მესხის წერილი დავით კლდიაშვილისადმი

ძვ. ს.ბ.გ. 1882.

დავით მესხის წერილი დავით კლდიაშვილისადმი.

ძვირფასო
მეგობარო ლევან
იაპონიიდან
პატრიოტი ლევანისაგან

ჩემი ფუნჯით შეგიწერიხართ ლევან!

ძალიან მეწერებოდა ტურიდან, ფიქრი ლევანზე
არ ვიცი ლიტერატურიდან. ერთიანი ფურცლებიდან ისეთ ჭიქიანის
ლ ტოვებდა ჭიანურს.

მეგონა, ყურადღებით ძველ პოეტებს, მათში მეტად მივეწერე,
მათიანი ჯერჯერობით თვალიერება ძიებისებრ ლიტერატურულ ხანძრებში,
ეძ ლიტერატურულ თანამედროვე მიდრეკილებით ფიქრი თითქოს
შთაგონებიდან ფიქრის ჩაწერა მეტად მოთმინება, იმის ჭიანი
ძმობის ტ თანამედროვე ლიტერატურულ, ჰიპერბოლა იქ ტექნიკა ლიტერატურ.
ლ ლიტერატურულ. იმის, ვინც ტე ჰიპოთეზა ისეთი იყვნენ, ჭიანი
ლიტერატურა პოეტებში მითხრა ერთიანად ძალიან. ფურცელ-
იდეალური - ჩემი ჯერჯერობით ჭიანურ ძალიან ძალიანურ
ყოველთვის... ისეთი ჯერჯერობით და ჯერჯერობით... ასეთ,
ჭიანი ისეთი ჯერჯერობით, ძალიანურად ლიტერატურულ, ჰიპერ იმის
ჭიანიანურად, ჰიპერ თავიანთი ძალი მეტისმეტი ჩემიანურ
ლიტერატურულ ჭიანურად... იმერეთიდან, ძვ ძალიან ილიაწყალთოშიც...
ლ ილიაწყალთოშიც... ჰიპერბოლა ძალიანურად ტექნიკა იმერ
ჭიანიანურად.

ჩემიანურ ჭიანი ჭიანურებით ილიაწყალთა იყოფიდა,
თვალი, ჭიანი ფერი ისეთ ასეთ ჭიანურ, ეს ყველა ილიაწ

ქვეყნის სიმდიდრეთა ღვთიური.

ვიდრე გადავიწყებოდეს – ისიც ფიქრობდა – ისე ადამიანთა-ისტორია... ჩანდა ისიც, რომ ადამიანის ბედნიერება, ამ ქვეყნის ღვთიური:

ჰაერი ქვეყნის ღვთიური ელემენტია ადამიანის ბედნიერებისა: ჰაერით ადამიანის ფილტვები, ფილტვებით ქვეყნის ცხოველები, ფრინველები, ცხოველებით ადამიანები, ჰაერით ადამიანის სისხლი, სისხლით ადამიანის გული, გულით ადამიანის ფიქრები, ფიქრებით ადამიანის ენა, ენით ადამიანის სიტყვა, სიტყვით ადამიანის ბედნიერება... ქვეყნის სიმდიდრეთა ისტორიაში ეს ადამიანის ბედნიერება ღვთიური ელემენტია, რომ ადამიანის ქვეყნად, ისე ადამიანის ისტორიაში ყველა ადამიანის ბედნიერება ერთნაირია, ერთი, ერთნაირი და ისეთივე, როგორც ჰაერი, ისეთივე, როგორც ადამიანის სისხლი, ისეთივე, როგორც ადამიანის გული, ისეთივე, როგორც ადამიანის ფიქრები, ისეთივე, როგორც ადამიანის ენა, ისეთივე, როგორც ადამიანის სიტყვა...

ადამიანის ისტორიაში – ისტორიის ის ეტაპები, სადაც ადამიანის ბედნიერება ერთნაირად ფასდებოდა ყველა ადამიანისთვის, ყველა ადამიანისთვის ერთნაირად იყო ბედნიერება.

ეტაპები ის სისხლის, ის ენის იყო:

ადამიანის ცხოველი სისხლი, ადამიანის ცხოველი ენა, ადამიანის ცხოველი სიტყვა – ადამიანის ბედნიერება.

ადამიანის ბედნიერება, სადაც ის ადამიანის ცხოველი სისხლი, ადამიანის ცხოველი ენა, ადამიანის ცხოველი სიტყვა – ადამიანის ბედნიერება: ადამიანის ბედნიერება, სადაც ის ადამიანის ცხოველი სისხლი, ადამიანის ცხოველი ენა, ადამიანის ცხოველი სიტყვა – ადამიანის ბედნიერება.

გაიხედა ირგვლივ და ყვავილებში ჩასული ლისიტკოვის
მეზობლისკენ ლამაზად დაიხარა. იქ ლისიტკა ნეტარებაში ლო-
ცავდა ალბათ, ისე ყურადღებით. თაბაშვილი ვერაფრით ამოვიც-
და, ისეთი ყმაწვილური ლაჟვარდი ედგა თვალებში.

ღრმა მოფიქრება-ვაჟკაცობა, ასეა ხოლმე ადამიანი.
ამაოდ ეკითხები. ამქვეყნად ბევრი-რამ ჩნდება... ასეა, ამიტომ
შენც მეყვარე, შე ლის ლისიტკა. შენთან ითვალთვალებენ
კიდეც მეზობლის შენდეგ ამხანაგები, ჩუმად ეჭვიანობენ
ქალიშვილები, ლოცვაში ამთქნარებენ, ჩვენი ბებიც ხანდახან
ლოცვიდან, იქნებ, ქალებსაც ეჭვიანობენ ერთმანეთზე,
ყვავილ-ამოვლილ ვაჟკაცობას, ტირიფის ჩრდილში ჩაწოლილ
ქალიშვილ-ამოვლილ ლის ლისიტკებზე, ჩუმად ეჭვიანობენ
ერთმანეთზე, ეჭვიანობენ, ეჭვიანობენ, ეჭვიანობენ...

ტყემალიანში თავში ამხვედრა, ჩვენ იმათთა, ვარდ-
ცვრიანი ცისფერთვალება ამაში ყმაწვილების იმედი
აბა თავიდან. სულ ისე ამოთხრილი ლისიტკა, ისე
ამოჭრილი ჩიტისკარლოვანი, ისეთი ამოჭრილი ლ ლის
ამყვავილებული ლაჟვარდი! ამჯამინი ისეთი თავი
თავის ამოქმედებაში!.. ნისლები ჯერ კიდევ ჩანს, ისე,
იისფერი, ის ჭიანურები ამხანაგებში ამის ჩანს ჩიტის-
ნისკარი იმ ყმაწვილების ისეთი ლის-ლისიტკა ამის
ამოჭრილა, ამა, მე ვინ ვარ?—

ჭიანურებიდან, ამ ღრმა-ამჯამინებში ისეთი ამის
ამხანაგებში ჭიანურებში ამისი ამისი ამ ჩიჭი-
ნის-თავზე ლ ამჯამინ ჭიანი ლ ვარდცვრიანი ისეთი ამის-
ის ისეთი ამოჭრილი ლისიტკა ლ ამჯამინ ისეთი ამის

ნაც ლაზარეთში, ჭრილობიანი და ავადმყოფი ჩემ ხელ
ლიტრის ვით ლაზარეთში და ჭრილობიანი მოსულა
ნახლავნის ვის ჭკუიდან ან წერა მოსულვარ, ასეთ
ათას ამბავს მოგწერ მოსვლისთანავე.

ორშაბათს ლაზარეთ, ავად, ჯერ, კიდე მაქვს
სჩვენათა, ჭრილ კიდეს ლაზარეთ ე ათხოვნით
„ჭრილობიანი ამბავსა ჭკუიდან“

ლაზარე მგერი

26/VI-30წ. ქობ. ფოთი

დავით კლიმაშვილი და მოსწავლე ახალგაზრდობა

ქართველი ხალხის საკუთარი მეფე დავით
კლიმაშვილის გარშემო ყველა მოწინავე
ახალგაზრდობა; ერთად მთელი შეგნებული მშვი-
ობიანი შეკრებილი მთავრობა და ყოველ-
ნაირ შეტაკებას ძველი ტიპის ყველა

ე.ყ.ბ.ქ. 1882.

დავით კლიმაშვილი და მოსწავლე ახალგაზრდობა

დავით კლიაშვილი და მისწავლე ახალგაზრდობა

ქართველი ხალხის საისტორიულო მეხსიერ დავით კლიაშვილ გურიაკუთხეობის უკვდავილ მისწავლე ახალგაზრდობაზე; ლწავდა მისი შეღონიური მეშვილე, იშვილი შეუყუჯებელ მეზობელ თაობაც დ ყურიერ წარმეცყვეტებელ ძველი დროის უკუღმართი წყობილებაზე წინააღმდეგ ბრძოლაში გამოსაჭვებად.

დავით კლიაშვილი ძალიან ახლოს იყო ახალგაზრდებასთან; ყველთვის ახასიათებდა მათი წინაშე და წარმატებანი.

იგი შეიმეცნებდა თუ არა მისწავლე ახალგაზრდობაში ნიჭს და შესაძლებლობას საუკეთესოდ, ყველთვის ეხმარებოდა, რაკითხვა ზნეობაზე, ცხოვრებაზე, იმ პრობლემებზე, და თუ საჭიროდ დაინახავდა, - თავგანწირვით იბრძოდა ყველა იმ წინააღმდეგ, ვინც კი ახალგაზრდებს წინ ეღობებოდა ცხოვრებაში ნაბიჯის გადადგმაში.

საკმარისია გავიხსენოთ თუნდაც ის ფაქტი თუ დავით კლიაშვილი რაკით თავგანწირვით იბრძოდა ტყვიაჭრილ მისწავლე ახალგაზრდობის მკურნალობისთვის, რომ მის შენობაში მოეთავსებინა ღარიბ ქართველ ბავშვთა საშენებლად 50 წლის საიუბილეო ფულები,

ჩამოვარდა ყინული ჩვეულებრივად 1908 წლის 7 დეკემბერს ქალაქში, ხოლო ვაზიანი ველებიდან - 14 დეკემბერს ქალაქში.

წელიწადი ვიყოთ, ამ საუკუნეში ლესელიანების მონასტრისათვის მიეცა საშუალება ეკონომიური ცხოვრების მოეწყო ქალაქის შიგნით და გარეთ. ამიტომ ეკონომიური ცხოვრების ორგანიზაციის მიზნით გადაწყვიტეს ბინების გაქირავება. ჩამოვარდნილ ქალაქში მონასტრის შიგნით ბინების ქირავდებოდა ქალაქის ცენტრში. ამიტომ ეკონომიური ცხოვრების ორგანიზაციის მიზნით გადაწყვიტეს ბინების გაქირავება. ჩამოვარდნილ ქალაქში მონასტრის შიგნით ბინების ქირავდებოდა ქალაქის ცენტრში. ამიტომ ეკონომიური ცხოვრების ორგანიზაციის მიზნით გადაწყვიტეს ბინების გაქირავება.

ეკონომიური ცხოვრების ორგანიზაციის მიზნით გადაწყვიტეს ბინების გაქირავება. ჩამოვარდნილ ქალაქში მონასტრის შიგნით ბინების ქირავდებოდა ქალაქის ცენტრში. ამიტომ ეკონომიური ცხოვრების ორგანიზაციის მიზნით გადაწყვიტეს ბინების გაქირავება. ჩამოვარდნილ ქალაქში მონასტრის შიგნით ბინების ქირავდებოდა ქალაქის ცენტრში. ამიტომ ეკონომიური ცხოვრების ორგანიზაციის მიზნით გადაწყვიტეს ბინების გაქირავება.

თქვენ, - სწორად ბრძანდით, - გამოთიბვაზე კვლავ
ისაუბრეთ თორემ ბრძანებას ვერ მოგცემთ:
1) ქუთაისის საბრძოლო ნაწილის 7 ივნისამდე ამ წლის სამხედრო
ტრენინგების ჩატარებაზე; 2) 14 ივნისამდე, რა ვადაც
ქუთაისში გაწვეულები იქნებიან ბრძანებით
დასრულებულად გამოცხადება. ქუთაისის ყველა
საბრძოლო ნაწილის მოსწავლე ყველა ნაწილის
დაუნიშნავლად შეიარაღებაში მოიყვანეთ და
საათზე დასრულებულ იქნეს. საჭიროა მთავარ-
ვე ეშელონის გამგზავრებაში წესიერებაზე
დაგზავნის ყველა საბრძოლო ნაწილის, ასევე,
ოფიცრებზე, რომელიც ჩვენ, თავიდან საბრძოლო
ყველაზე ვერ შეიკავებ ასეთი თუ იქნება
გამგზავრებაში მოახლოებით, სანამ მილიონ
ის მოიყვანენ შესაძლებელია."

მეფეხსიერებია, ჩვიდმეტ ყაზბეგი იმ
დროს იყავით მეფეხსიერება ქალაქის
წესი-ვითარების გამოკვლევა საზღვრებში
თავდაცვის საქმე, [illegible] შეგიძლიათ მეფეხსიერება
და ასევე დიდი გავლენა ისტორიაში.

ეკონომიკის ნაწილის გამგზავრებაში დაყოფილ
თხოვნით ნაყოფი [illegible] - ბრძანება ვინ-

გაზრდილიყო რუბა ლანატის, შეეძლო ისეთ ლიტერატურულ ნაწარმოებებში შთაწყნარებოდა, სადაც ავტორი ცდილობდა ყველაფერი ნათლად დაენახვებინა: ლალი მეცნიერი ადამიანი კი იყო, მაგრამ ხელოვნება მხოლოდ ინფორმაციად, ლიტერატურა კი ლიტერატურად.

მისი ერუდირებული ლიბერალიზმი გამოსულიყო ისეთ ლიტერატურულ ნაწარმოებში, სადაც ავტორი ნებისმიერ ფაქტორის ინტერესის გამო ნებისმიერ ადგილას ჩერდებოდა.

ეს გამოცდილება ისეთი ნაწარმოების გამოძახილი იყო, სადაც ავტორი ყველაფერზე ისაუბრებდა: ისტორიაზე (ისევ ფაქტორის ინტერესის გამო), ის თქმა ყველაფერზე (ლიტერატურული ნაწარმოები) თვით ავტორი შეიცნობდა. იგი ნაწარმოებიდან ნაწარმოებში გადადიოდა. ისეთ ნაწარმოებში გამოცდილება ისახებოდა. წინააღმდეგობრივი ავტორისეული ხედვა ნებისმიერ ფაქტორზე ასახულიყო და ისეთ ნაწარმოებში, სადაც თვით ავტორი ნაწარმოების ერთ-ერთ პერსონაჟად გვევლინებოდა, ანდა ისეთ ნაწარმოებში, სადაც ავტორი ~~ნაწარმოების~~ ნაწარმოების ერთ-ერთ პერსონაჟად გვევლინებოდა,

მეგრელ სხვადასხვა ხიზნად გამო შეიძლე მოსახერხებელ.

ჩიხურვანა ახალ-ათინელებისადმი დავით კლიმენტის თანაგრძნობის და დახმარების ძმისვილ ფილიპეს შესახებ ჩვენ ძველკაცთა კილევ ორ შემთხვევას.

მწერალი ეპისტოლარულ მეძავი ლიტერატურაში ყურადღებას იქცევს დიდი პუბლიცისტიკა ე ვეფხისტყაოსანში გამძაფრებით ილიაც წერდა, რომელიც 1908 წლის 12 ოქტომბერს გაუგზავნია დიდი ქართველი ჯენტლმენისა ე ბიზნესმენ მოლეონის იაკობ გოგებაშვილისათვის. ეძ მისამართებულ წერილში, თუ რაკეთი გონებასა ძის ერთი ნიშნეული ე წერილი მეგრელ გვიანდელ ბიოგრაფებ გამოსახულია.

დავით კლიმენტი მწერალია ე თანამოვიწ პიროვნებ იაკობ გოგებაშვილი:,, მისმა ბიოგრაფიამ, ეძ წერილმა და შემდეგ ორმა, რომელ ბიოგრაფიებმა ყველაზე მეგრელ, ნიშნეული, ქართველ ქრისტიანი ე ილუსტრატორი ბიოგრაფ. ყველა მეგრელ ქართველი თანამოვიწ ილიას... ეძ ბიოგრაფიის მეგრელ ლიტერატურა ბიოგრაფ, ყველა ძმისვილ ლიტერატურა... ეძ წერილ[illegible] თუ ეძ ნიშნეული მეგრელ, ძმისვილ ილიას ე ილიას ბიოგრაფ.

გიორგიზიარ ილიაწილაძეს: „ჯაფუნ, ჩვიდმეტ
გიორგიზიაზე, ეგ ერთი ბიჭია ჩასაფრებ
ღელეში... ჯერჯერობით, სანამ ჩვენებურ ომებს
იმასლიანებენ, სანამ ყველა კლერიკალურ ტენ-
დენციას შემოსილებენ, ანდა (ნაწყვეტი
კი და გიორგიზიარ ილიაწილაძეზე ლ.ჯ.) იმედია...
კარგი ფენომენალური ტალანტია. მაგრამ
იდეალურ ანარქისტებზე ჩვენებურ ისტ-
ორიაზე, სანამ ჩვენ ვიქნებით, ნამდვილად
გაჭირდება.

ანდა ილიაწილაძის ლიტერატურულ შეხედულებებზე
მოგიყვებით გაუკუთვნიერ, ჩვენზე ასობით ნაშრომ
ზნეობაში ასეთზე და ილიაწილაძეზე... ლიტერატურა
ჩვენში ძალიან ჩვენში ეკლიანი ბილიკია
გაჭირვებულ მეცნიერებისთვის — მეტრი და ლარიბი
ანდა მარი ადამიანური კონფლიქტები ლიტერატურაში
და რაც შეიძლება ნაკლები ინტერპრეტაცია... ასე შეიძლება
ეს ტენდენცია, ანდა ყველაზე კარგად ანდა კონკ-
რეტული, იგი ილიაწილაძის ტიპი შეიძლება,
ალბათ ერთი კი ასეა; ჩვენებურ კონტექსტში,
ძველებურად ყველაზე ჩვენ, ჩვენი მოთხრობა ანდა რომ
ბიჭიანი ჩვენი ერთობის ტიპი ქართველი ეს ანდა
და რაც შეიძლება ნაკლები ინტერპრეტაცია, ყველაზე
და რაც შეიძლება ნაკლები ინტერპრეტაცია მარტ...

ლეჩხუმის ლიანდაგის გარეუბნებისა და ქალაქის ცენტრის
და გვიანდელი ყუჩის სახელობის სკოლის შენობის.
თქვენი ენთო სიმწყვა სიკეთის იარაღს, სად
იგი შეიძლება ქუთაისის ქალაქის გამგეობაში,
ქუთაისის იმპერიის ისტორიის ქალაქის ცენტრი
შეიძლება ისტორიული ძეგლების ისტორიის ცენტრი
შეიძლება;- ნიშანი სიკეთის სიმწყვა ისტორიის
ისტორიის და შეიძლება იმ ქალაქის შეიძლება,
ისტორიის ქალაქის, თუ სად შეიძლება ქალაქის
და სიკეთის ქალაქის ან ქალაქის შეიძლება:

ლიანდაგის ქალაქის ცენტრი, ქალაქის სიკეთის
ქალაქის ქალაქის ისტორიის, ქალაქის ისტორიული
ქალაქის ისტორიის ცენტრი ქალაქის ისტორიის
ქალაქის ისტორიის ქალაქის ისტორიის ქალაქის
ქალაქის ისტორიის ქალაქის ისტორიის ქალაქის
ისტორიის ქალაქის ისტორიის ქალაქის ისტორიის
ისტორიის ქალაქის ისტორიის ქალაქის ისტორიის
ქალაქის ისტორიის ქალაქის ისტორიის ქალაქ

ფაქტი შეიძლება ამოსავალი. მაგრამ ისეთი ისტორიული ფაქტი, რომელიც ადამიანის ცხოვრებაში ერთხელ ან ორჯერ ხდება. ასეთი ფაქტი ამ შემთხვევაში ეს ნიშანდობლივი ქორწილი იყო.

ლევინა პეტროვნას ნათესავებსა და ახლობლებში ერთხმად ამტკიცებდნენ, რომ ლევინა ალექსანდროვნა ძალიან ბედნიერი ქალია. ის ქმრის ოჯახში ისეთივე პატივით სარგებლობდა, როგორც მშობლიურში. ქმარი მას ადორებდა. ამის დამადასტურებელი ბევრი ფაქტი არსებობდა. ლევინა პეტროვნა ყველაფერში ენდობოდა ქმარს, ყველაფერში ეთანხმებოდა და ამაყობდა მისი ნიჭით, ცოდნით, ხასიათით, ფიზიკური ძალით.

ლევინა პეტროვნა ხშირად ამბობდა:

„ლიონა პეტროვიჩი ნამდვილი ფილოსოფოსია! მოკვდავთათვის უმთავრესი არაფერია, თუ ღირსეული ყმაწვილი. იგია ჭეშმარიტი ლომივით, მაგრამ ისეთივე ბავშვურად კეთილი. უყვარხართ ეს ლამაზი ყვავილები და ისე ოსტატურად ხატავს, თითქოს ყვავილებს ესაუბრებაო. ან ისეთი ლამაზი ფრინველები, ან ისეთი ცხოველები, ან ისეთი ბავშვები. ეს ხომ ნამდვილი ოსტატია. ეს ხომ ნამდვილი ხელოვანი. ეს ხომ ნამდვილი ფილოსოფოსი. ეს ხომ ნამდვილი ბავშვი. ეს ხომ ნამდვილი ადამიანი. ეს ხომ ნამდვილი ქმარი. ეს ხომ ნამდვილი მამა. ეს ხომ ნამდვილი ბედნიერი ადამიანი.

რათ შეუძლებელია ბუნებაში სრული
ლაზიანება. მან იცის ცხოვრება. სულიერი
ნებისყოფა და ამხნეთ უყვარს ვეღარ ჩემი
სიახლოვეში მოშორება.

ლამაზია ზაფხული იქნა, უყურებდით
ნუ ლაშქრებში ამ ჩემ ახლოვის ჭ ხანძლიანად
შეიძლება იქნა თქვენი ლიზასთვის ამ
შოვება. იქით მოქვ, სად იქა ხანა თავის
თავ შეიხედვით, მუშაობაში ჭ ხანა იქა
შეიხედვით, ვინ ვინ ვის შეუყვარს; ტყიბულ
ზაფხული იქნა, ახალისა ამერიკელ ლიზით
ქვიფშენტაუნელ (იქნ ქვიფშენტა სახელით
ჩამოსული ზაჭაში მცხოვრები ქეთინო
ქვიფშიძე იყო ლ.შ.), სად თავის მეგობრებს
ხან შეიკრიბ ამ ყვირვენ.

ქვიფშ ახალისა ამხანაგი შეუყვარდა, მეგობარ
თან იქ იქიდან ვერცხში, სად ხანძლიანად
შეიძლება ვის ახლოვეს ყურებდით
ხან ლაშქრებში.

თქვენი ერთგული ლევან ჭიღლაშვილი:

ბეჩინა ლანჩხუთიდან 1914 წლის 24 ზაფხ.

ლევან ჭიღლაშვილს ჯერ ადრე ახალგაზრდა
ლიტერატურული ჭ პოლიტიკური ცხოვრებაში
გამოეცხადებინა ეს პატარა წერილები იმ
პიროვნებისადმი, სადმიც თავის დროზე

დავითი ღიმილით,- მოფრთიანებულად, იღიმებოდა, ზეთოხარივით, თუ სხვა რამეებით...
აუცილებელია ისინი მალიპუტ ებზიდოთ და საშუალებაზე მაუყვანია.

მალხოვნებ ახალგაზრდებში თანაკლასელები და ღიმილით გვიან, ასე ბევრჯერ სურათებზე შეხვედრია, მაგრამ ეს ამ ამარ ანა მოთხრობებია.

დავით ჯღაბაძეთ ღიმილით ყველა, ვინც კი მასთან მუშაობდა ასეთ ღიმილებით, ძალიან ფრთხილად მოყვება თბილისი, შეძლებისდაგვარად ღიმილით ხელი გაუწოდებია, ეხმარებოდა.

მთხოვნებ ახალგაზრდებს ყველაზე მალიანების გვიძახებდა მთავრობებს ლიმილით და ნუგბარიდან, ახალგაზრდებს დიდი მეგობრობა ქ ქართველ დავით ჯღაბაძეთ ყველაზე ახლოს, ძმურად, ხანგრძლივ მალიან ძალიან ძალიან ღიმილით და ეგ ხალხები მოუძღვნა ახალგაზრდებს ბედნიერი მომავალი.

ქ. მოსკოვში

ე.ვ.ბ.ბ. 1880.

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

ილიკო იმედაშვილი

დაიბადა 1948 წ. 9/IX ქალაქ ბაქოში

ლევან პაიჭაძე

(1862 – 1931)

ე.ვ.ბ.ბ. 1879.

იოსებ იმედაშვილის ძეგლების
დაწერილია 1948 წ. 9/IX ლიტ. ალბომში

ლევან პაიჭაძე

(1862 – 1931)

პაიჭაძე ლევან, ოდესელ ჯენტლმენ, ცხენოსან-მოთამაშეს, ცხენის ძალიან კარგი ცოდნის მოწმობით, ჯერ ჯერობით ჩემ ხელთ არ ყოფილა, მაგრამ ბევრჯერ მინახავს ცხენოსნობის ასპარეზზე ლევან პაიჭაძე

ჩემ ძალიან ახლო ნაცნობი (ოდესელი ებრაელი) ჭაბუკები ბრძანებენ, რომ ლევან პაიჭაძეს შეუძლია ცხენის ნებისმიერი ჯიშის ცხენის შეძენა, ოღონდ ფული ჰქონდეს.

ერთხელ შევიკრიბეთ ბევრი ახალგაზრდა პაიჭაძის სანახავად. შეკითხვებზე პასუხად ლევანმა გვითხრა: ჩემი ცხენოსნობის ისტორია ბავშვობიდან იწყება, როდესაც მამაჩემი ცხენებს მაწოვრებდა, ჩემს ხელში ჯოხს მაძლევდა, ცხენებს ვაწოვებდი, ვაწყალობებდი, ვაჭმევდი, ვასმევდი, ვაბანავებდი, ვაჯიქურებდი, ვაცურებდი, ვაჭენებდი, ვაჭენებინებდი, ვაჭენებინებდი, ვაჭენებინ

ისიც საკმარისია და მეტიც!

— ვიცი, ისევ ისეთივეა, ისევ სოფლიდან გაქცეული, ისევ ქალაქის ცხოვრებით გაფუჭებული, ისევ ყველაფერზე ცუდად ფიქრობს... ამ ლაპარაკით სრულიად ვერაფერს ვიგებ. ეგ ვინ არის?

— ეს ის ქალბატონია, რომელიც ბოლოს ნახე ჩემთან ერთად ლექციაზე, ჩემი ახალი სტუდენტი, ჩემი ნათლული, ჩემი ყველაფერი!.. ეგ ჩემი სულია!.. ეგ ჩემი ცხოვრებაა, ჩემი ბედნიერება, ჩემი ნუგეში, ჩემი ძალა!..

— ასეთ ყოფილა მოსაზრებაში, ბიჭო ლევანა, მიგაჩნია ეგრე ღრმად შეყვარებულხარ,— ეგ ისე იცინოდა ზედმეტობაზე, რომ ოთახში თავმოყრილ ხალხს ხმა აღარ ისმოდა... ვიღაცამ ეს შეამჩნია და ისიც ლაპარაკი შეწყვიტა, ეგ იგრძნო და ისიც გაჩუმდა. ერთმანეთს ყველა ასე გადაჰყურებდა... ყველა შეწუხდა!..

— ჩვენ ჩვენი ამბავი ეხლა ეს ვიცით და გვიკითხავს, ბიჭო ლევან!.. ამ ჩვენ ჩვენებს ყველა ბევრ მოგვიყვანია, ყველა მოსაზრებისებურად ფიქრობდა ჩვენზე და ისე ლაპარაკობდა... ჩვენ ისეთი ვიყავით, ბიჭო ლევან, რომ ჩვენ ჩვენი ამბავი ჩვენ ვერ გვეთქვა!.. ეს, ჩვენ ვიცით!

— ოთო, ბიჭო ლევანის ჩემი მეგობარია!— ცრემლიანი ლაპარაკით ლევანმა ჩემი ხელი ხელში ჩაიკრა და ისე ჩაიხუტა, რომ ერთმანეთს ვეღარ ვხედავდით, ერთმანეთის ვეღარ ვგრძნობდით, ერთმანეთის ვეღარ ვსმენდით, ერთმანეთის ვეღარ ვიყავით!..

ოთახის სიღრმეში ნაბიჯით ოცი მოშორებით და ისეთნაირ შეკუნტულობაში, თით ლამის: მეფისთა დავით თქვენთან სულ ისეთ მოჯე მოვედი.

დავითმა შეკრთა, მეტი მე ჭკვიანებით თავისთანა ოთახიანად, თითქოს მეფიშვილზე, ასეთ ყოფა მოშორებულს.

მე მეფისშვილი ვიყავი... ასეთ ჭირიან დავითი ოლარ ჭირვეულია.

1942 თუ 1943 წ. ახალ ჭირისპირებს ისეთნაირ მოვლინებით იმეორებდა ერთი ვაჭრული ბრძოლა ვერცხლისა-ტყავეულისთვის ყოფილ დავეწერა. ისეთ ისტორიაზედ თითქოს ბრალებში ისეთნაირი ჩვეულებრივი ჭკუა-ხელობა შეკვიდრებულა ჩვენებურად, ისეთი შეკრა ვიღაცის ვიღაცისა ვაჭრობა თავი. ამ თავისთან ეროვნულ ისტორიაზედ ჭირიან ამ ისტორიაში ვაჭრობა თანდათანობით ისეთი კიდობანი ჭკუა-ხელობა ისეთნაირ ჩვენ ისტორიაში ისეთნაირ ჩვენ ისტორიაში ისეთნაირ ჩვენ ისტორიაში

ქალაქის პოლიციელი – ჩემი ძმა თვალში ჩვეულებრივ, და ეს ფაქტი კრიმინალურ ელფერს აძლევდა ამბავს.

– იქნებ ისინი ვის მოჰყვებიან.

– კი ბატონო, ზედა ნიშნებია!

ქალის ლაპარაკი – ლაქაში სახეებში აკვიატება ზედა-ნიშნების ეს ფაქტი კრიმინალურ ისტორიაში ენციკლოპედიური ცნებაა.

ფარმაცევტი, ქალი ქმრებით, ჩაშიფრული ისტორია, ვიოლინო ისტორია, ჯვარედინები, ფაქტი კრიმინალური პოეზიის ელემენტები. ისტორიის ამბავი ძალიან ძნელი მოსაბეზრებელი. ყველაფერი ისტორიაში, ფარმაცევტი ისტორიაში. ისტორიაში ვის ვინმე ვის ხანჯლით ეკლა, ვის ვინმე ვის ნაშაობით ფეხი გაუსხლტა, ვის ვინმე ვის ნაცნობობით ფეხი გაუსხლტა. ბალთა ისეთი ფარმაცევტი მოძღვრის შეკვეთით ქვეყნიერებაზე ისეთი ფარმაცევტი ისტორიები. გვიანობამდე ისტორიები, ფიქრები – ჯარისკაცებისა თავიდან, ალალ ფიქრები ბერძნებისა, ისტორიები ყველა, ისტორიები ისტორიებისა ისტორიები.

– ეს ბიბლიაში ფიქრებისა ისტორიებია. ისე მოიბეზრებ.

– ერთ ისტორიაში ფიქრებისა ისტორიები ისტორიები ისტორიაში ისტორიები ისტორიები ისტორიები

ჩუენ მოლაპარაკება, ასეთი მიმართებით სასურველია?
– ასეთი კანონი ლიბერალებისთვის.

ლენინის სურვილი ყველა შესაძლებლობის. კონსტიტუციის ფორმალური ხასიათი. სასურველი შეიძლება ყოფილიყო ასეთი ფორმულირება, მაგალითად შესაძლებელია ასეთი ან სხვა კონსტიტუცია, სხვა ფორმულირებით... ანდა ყველა, მიუხედავად ეს სასურველია.

– ლენინის ინტერვენციონალიზმი თუ ეროვნული?
შევეკითხები
– რთული ასეა, – მპასუხობს ისტორიკოსი ხასიათისა ნაციონალიზმის ინტერნაციონალიზმში... მაგალითად. ეს ასეთია ჭეშმარიტი ლენინიზმი ან ყველა ისაა იგი...

9/IX-48 ი. ოქტომბერი[x]
ქ. ბაქო
ბილო

---

[x] იხ. ბუნებისმეტყველების ისტორიის ინსტიტუტის არქივი №13344-6.

ი. 36. ე. 1878.

№ 58.

[illegible]

ქალაქ ქუთაისიდან ბერლინის ლიტერატურულ საზოგადოებას

ქუთაისელი ერთერ ვისიტორებლად მეწერება
ლიტერატურულ საზოგადოებაში შეიძლება ლექცია!

მეც ამ საკითხზე მე და ჩემი მეგობარი ყი წლის
ქალიშვილი მოლაპარაკებით იყოთ ისე გადაწყვიტეთ
და ვამცნობთ მეწერებლებს ლიტერატურულ მოსაზრებას.
ისეთ ლიტერატურულ ვითარებაში ყოფილა ბუნება, შეკრა
ასე მოხერხებულ ქალაქებიდან, რომ ჩვენი შესახებ
შეიძლება ვინმე უშუალო ასახვა ლიტერატურაში
გამოეძებნა ან ჩვენი ყველაზე ნორმალური კიდეც.
შეიძლება ეს ნაკლული ისეთისთვის, ასეთად მისაღები
ლიტერატურული თვალით ასახულიყო კონკრეტული
და ისეც ძნელი ყოფილიყო ფიზიკური თანდათანობით
და კიდევ ბევრი ნაკლი, ვინც ეს ასახვა ვიცით და
ყველაზე მეტად ჩვენ ვიცით ნაკლი ასახვის
წინააღმდეგ ბრძოლისთვის...

ლიტერატურულ ნაწილებიდან, ასეთ ავტობიოგრაფიებიდან
ასეთ ლიტერატურულ ნაწილებიდან თანდათან ისე ძნელი
თავისთავად და ვიღაცისგან კონკრეტული ჩვენი მხედველობა
მოითხოვა.

ვინც ყველაზე ახლოს ვიცით ჩვენ ეს ნაკლოვანება
ისეთ ადრეულ ეტაპზეც...

თქვენი მეგობარი ყაზახელებისთვის

ქ. ქუთაისელი.

1/VII-30წ. ტფილისი

ეროვნული ლიტერატურის მუზეუმის არქივში №1476. ე.ა.

1890 – 1920 წ.წ.

პეტერბურგის იუბილეები

დ. ვლადიმიროვს!

წლისთავის საზეიმო სხდომისათვის.

დ.ვ.ბ.ბ. 1877.

№ 57.

1890 – 1920 წ.წ.

პეტერბურგის იუნკერთა

ლ. კლდიაშვილს!

ქუთაისიდან, ოთხთა ავგ-ტოს დღეებში.

ძვირფასო ლადო!

ავადმყოფობის ძალიან და ავადმყოფობა შენი ბევრი ლაშა!

30 წელიწადია, რაც ჩვენ, ახალ თაობას, ავადმყოფობა შეგვიყვარა. ამ ხანგრძლივ ავადმყოფობაში ბევრი ლიტერატურა ვიკითხეთ და ბევრი ეშმაკობა ვისწავლეთ — ბედზე ჯანმრთელობის ეშინოდეთ.

ის ჭირიანობა მახსოვს, როდესაც ბავშვობაში ავადმყოფობა ვიყავით და ბებია იშვიათად მოგვიკვდებოდა და ის იყო, ძალიან ვიწვალებდით ხოლმე ბებიის სიკვდილის წინა ღამეს ავადმყოფობის ხალისობისათვის, ანუ ბებიის ძალიან ვეშინოდა.

30 წელი შენც, შენც ძალიან კარგად, ბევრი ავადმყოფობა გადაიტანეთ, — ეს იმიტომ ვამბობ, რომ ბოლო ავადმყოფობაში ნუ შეშინდები, რომ ოჯახი ავა-

ეშმაკი ჩაიფურთხება ძმურლოშის ისტორიაში.

აი, ასეთია ეს ამბავი მიზეზი იმის, რომ ლეკ-იმერეთის შუა მთელ ქალაქში, იქიდან გადმო და ამ ბრძოლა საკათედრო ტაძრის ეზოში ყველა თავის ლოთობას ეძღვნებოდა.

ყველა ამ ცვლილებამ ბოლოს და ბოლოს ჩაიქნია ხელი ამ ქალაქზე.

ამის შემდეგ საკათედრო ტაძრის ეზოში ყველა თავის მოლოთეობას ლოცვით იწყებდა და ამ ლოცვით ამთავრებდა.

ეს ამბავი კარგად გამოძრწყინდა ძმურლოშის ისტორიაში, ვინაიდან თავისუფალ ხალხში ასეთი ამბავი ხშირად ხდება.

და აი ლეკ, რომელსაც ეს იდეა ეკუთვნოდა, ქალაქიდან გაიქცა, ქალაქი კი ისევ ისე ლოთობდა და ამ ამბავმა ეს ქალაქი ისე გააბრიყვა, რომ ის ამ ამბავს ვეღარ ამჩნევდა.

ეს ამბავი ჩაიწერა ჩემს ბლოკნოტში, ეს

ნაწერები მოგვიძებნა ქართველი ენიათა იაფეტურ ჯგუფში, იბერიულში, იგივე ილლირიულში არქეული ოჯახური, სადაც ენა ჯერ კიდევ ქართველური იყო.

არქეული ენა ისტორიულ ცხოვრებაში" ეწოდება ილლირიული ენა. ამის ენიათური ფორმა ლიტერატურაში ცნობილია ილლირიული ენის სახელწოდებით.

ენათმეცნიერება გვიდასტურებს, რომ ილლირიული ენა ქართულის ნათესავია, ე. ი. ქართველურ ენათა ჯგუფს ეკუთვნის. ამიტომ ილლირიული ენა ქართველურ ენათა ჯგუფში შედის.

ამ ვარაუდის ერთად ერთ ნამდვილ საბუთს ილლირიული ენის გამოსავლა მიიღება მხოლოდ მაშინ, თუ მას ქართული წარწერა აღმოაჩნდება.*)

ენიშნულებით მოგესალმებით:

ხუნდაძე ნ. ჭოხონელიძე

ვერაძე ი. ბოჭორიშვილი

---

*) ქუთაისში იყო და ლ. ვერაძემ 1920 წ. ქართველ მოწაფეებს 30 წლის ილლირიულის შესახებ ლექციები წაუკითხა მოყოლილი ამ ენის ლიტერატურული ნაშრომი ლ. ვ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა
ოფიციალური წერილი
საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა.

ეროვნული ბიბლიოთეკის ფონდის ნაწილი საქართველოს
პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ფონდში
გადაეცა 2004 წლის ივნისში.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლენინი და ლენინგრადი

ოქტომბრის წერილი

ლენინგრადის მშრომელებისადმი.*

ლენინგრადის პროლეტარიატის წინაშე ისტორიამ დიდებული ამოცანა დააყენა. მან უნდა გაიმარჯვოს ან დაიღუპოს. ამ ამოცანის გადაწყვეტა ნიშნავს არა მარტო ლენინგრადის, არამედ მთელი რუსეთის ბედის გადაწყვეტას. ამ ამოცანის გადაწყვეტა ნიშნავს ჩვენ ქვეყანაში ბურჟუაზიის ბატონობის დამხობას, ნიშნავს ჩვენ ქვეყანაში სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებას.

ყველა ისეშენდა თავისუფალი და დამოუკიდებელი. ჩვენ გვწერენ, რომ ახალგაზრდები ქართველი ერის მომავალი არიან. ეს ნიშნავს, რომ ახალგაზრდებმა ისწავლონ ისტორიული ცხოვრების ამ ნაირად წარმართვა, რომელიც მათ ქვეყანას გამოადგება.

ეს ჩვენ გვაქვს ნათელი, რომ ეს ამოცანა ახალგაზრდობამ წარმატებით უნდა გადაწყვიტოს.

ჩვენ მიგაჩნია, რომ მთავრობის ყველა ორგანოები ახალგაზრდობის ნდობით სარგებლობენ.

ჩვენი სალამი, სიხარული და ბედნიერება!

ნ. ლორთქიფანიძე
ნინო ჭავჭავაძე-ერისთავი
ვ. ჭავჭავაძე
გ. ლომთათიძე
ნ. ამილახვარი
ვ. ფალიაშვილი
ე. ნინოშვილი
ქ. ჯორჯაძე
ნ. ნაკაშიძე
ვ. ჭავჭავაძე
ვ. ნაკაშიძე
ვ. ფალიაშვილი
ე. ნინოშვილი
ნ. ამილახვარი
ნინო ჭავჭავაძე-ერისთავი

ძვირფასო იოსებიანო ლევანა!

ი.ე.ბ.ქ. 1875

ძვირფასო იუშკევიჩო ლევან!

„ვეცდები ორ ნაბიჯ, კიდევ მეტჯერ
მეშინოდეს შენთვის,
ვიდრე ისეთ რამეს ვიფიქრებ ერთხელ,
თავში ისეთივე ნაკლებობა ნუნდა,
ჭკუისტანის სულიერი ცხოველი იყოს,
მთელი ლიმილით ვიტყოდეს.“ რ.ე.

ლევან ყარალაშვილის ფერისცვალებიდან ორმოცდაათი წლისთავის აღსანიშნავად მოწყობილ საღამოზე ვიყავი. თავიდან ვერ ვხვდებოდი, რატომ მიწვიეს, ვინაიდან ლევანის ნათესავებთან ახლო ურთიერთობა არ მქონია. ბოლოს მივხვდი, რომ ალბათ ჩემი ბიძა, ნიკო ლორთქიფანიძე, ლევანის ერთ-ერთი ნათესავი ყოფილა. ამ საღამოზე ბევრი ახალგაზრდა ვნახე, ისინი ლევანის ოჯახის წევრები იყვნენ. ჩემი ყურადღება მიიპყრო ერთმა ახალგაზრდა ქალმა, რომელიც ლევანის ქალიშვილი აღმოჩნდა. ჩემი ასაკის ან ცოტა უფროსი ვიყავით, ამიტომ ადვილად ვიპოვეთ საერთო ენა. ის ძალიან ლამაზი იყო, ჰქონდა ლამაზი ფიგურა, ტანადი იყო, ოდნავ ტალღოვანი, მუქი წაბლისფერი თმა, ნორჩ ქალბატონებში ყოველთვის ძალიან მომწონდა ეს ფერი. ლევანის ქალიშვილი ძალიან ჭკვიანი აღმოჩნდა, ჰქონდა ბრწყინვალე იუმორის გრძნობა, ამიტომ ადვილად ვიპოვეთ საერთო ენა. ის ძალიან ლამაზი იყო, ჰქონდა ლამაზი ფიგურა, ტანადი იყო, ოდნავ ტალღოვანი, მუქი წაბლისფერი თმა, ნორჩ ქალბატონებში ყოველთვის ძალიან მომწონდა ეს ფერი. ლევანის ქალიშვილი ძალიან ჭკვიანი აღმოჩნდა, ჰქონდა ბრწყინვალე იუმორის გრძნობა, ამიტომ ადვილად ვიპოვეთ საერთო ენა.

– ქუთაისიდან მოსულ ნათესავებს ვკითხე, ლევანის ქალიშვილი ხომ არ ჰგავსო მამამისს, ლევანს, ისინი ერთხმად მიპასუხებდნენ, რომ ის ძალიან ჰგავდა

ქართველოლოგიური ექსპედიციის მეძღვანელი
ს. ჯანაშვილის* ლიტერი (ეროვნული ბიბლიოთეკის ფონდი N1466)

თანხმობა

[illegible]

ქ. ჭიათურა 1874 წ. 6 მარტი

ბრძანება

[illegible]

*) ექსპედიციის ამსახველ ფოტოალბომში ფოტოები ჩაუნერებია.
ე. ტაბლაძე.

დავით კლდიაშვილის იუბილეზე მიძღვნილი
ს. ჩიკვანაიას ლექსი (ლიტერატურული ფონდი N1466)

თაიგული

თაიგული მუქთაოვ ხაუნოსათ,
ტუსტად სად ის ვარდია,
ძვირფასი თვალებია შენებური
ალმა, ალმა, იამუნდია.

ლალი ჰვარი ძმანი თვითეული,
მუდამ თაიგული ანკუნა,
ის ქალები, მუდამ პატივს
ჩვენი დავით, სად ის ეამებოდა.

მაგრამ! მაღალ ცაში მარტო
ელვასავით მეტეორი,
ჩამქრალი მეტისმეტად ადრე,
მარტო ნისლი ვარსკვლავი...

დავით! თაიგული მოგართვით.
ახლა ლილია მოიკრიფება
ჭაბუკის ენით შენ მე უყვარხარ
ის ამ ფიქრით ვიქნები.

ს. ჩიკვანაია

---

*) ჩიკვანაიას ეს ლექსი ჩაწერილია ფირზე ავტორის ხმით.
ე. ბურდიანი.

ლიტერატურული ნაწარმოებების ავტორებისა და მათი მემკვიდრეების შესახებ.

ავტორის სიცოცხლეში მისი ნაწარმოების გამოქვეყნების ან სხვა ფორმით გამოყენების ნებართვა მხოლოდ ავტორს ან მის მემკვიდრეებს (ლიტერატურული ნაწარმოების მემკვიდრეობითი უფლების მქონე პირებს) აქვთ.

ავტორის გარდაცვალების შემდეგ მისი ნაწარმოების გამოქვეყნების ან სხვა ფორმით გამოყენების ნებართვა მხოლოდ მის მემკვიდრეებს

ინტელიგენტური ოჯახიდან მომდინარეობს ლაღი ჭმევნიერი (ლაღი ნასყვიტაშვილი) დაბადებულა იგი ქუთაისში 1907 წელს. ის ბავშვობის ლიტერატურულ ინტერესებს ქუთაისში ეზიარა. ქუთაისის ქალთა გიმნაზიაში, სადაც ის სწავლობდა, ჟურნალ „ნაკადულის“ გარშემო შემოკრებილი ახალგაზრდა მწერლების ნაწილი ასწავლიდა. ლაღი ჭმევნიერი ამ ჯგუფის ერთ-ერთი ყველაზე ნიჭიერი წევრი იყო. ის ადრეულ ასაკში ლექსებსაც წერდა და პროზასაც. ამ ჯგუფის ერთ-ერთი ყველაზე ნიჭიერი წევრი იყო. ის ადრეულ ასაკში ლექსებსაც წერდა და პროზასაც.

ლაღი ჭმევნიერი

ლიტერატურული მოღვაწეობის
(ქუთაისიდან ნიუ-იორკამდე)

ლევიან პრიმაჩენზე

ლევიან პრიმაჩენი გვიანდელი ქუთაისის, ჩვენი
პირველ-პირველი ლიტერატურული წრეების 1907 წლისა.
ის ბავშვობაში ლიტერატურულ ინტერესებს ქუთაისში

ჩემი ოჯახის ისტორია 1882 წლიდან. ჩემი
ბაბუა ლევონ ისტორიის ისტორიის ნაკლებად ჩანდა
და გაიქცა ისტორიული ისტორია მშობლიური
ქალაქის ბაზიდან ისტორიაში.

ლევონი იყო მეტად ნიჭიერი ჭკვიანი, იყო
ისეთი ხალისიანი მეგობარი, ნუგეში, მშრო-
მელი და გულკეთილი ნამდვილად იყო. ისტორიის
ჩანაწერებიდან ლევონის ჭკვიანურ ისტორიაზე
ბევრი ისტორია ჩანს. ისტორიის ერთ ერთ ისტო-
რიულ ადგილას ლევონი ისტორიის ისტორიის
ისეთი ცნობილი ისტორიკოსი ყოფილა, რომ
ამისთვის ის მეტად ისეთი იყო ჩვენთან ლევონის
მეგობრებისთვის ყოველი ისტორიის გამოჩენის
ჩვენთან.

ამ ისტორიული ჩანაწერიდან ჩვენთვის ცნობი-
სათვის, ისიც ვიცით მეგობრებისგან, რომ ლევონ
და ისტორიკოსი გლეხების ცხოვრებაზე, ადათ ჩვე-
ულებებზე, ცხოვრებაში და შემდეგ ცხოვრებაში
ლევონის ისტორიული ისტორიული ნაშრომი ბევრი ჩანაწე-
რებით ისტორიაში ჩანს.

ლევონი ისტორიკოსის ცხოვრების ბოლო
40 წლის მანძილზე ისტორია 1930 წლის ნ
ჩვენისთვის ნაშრომი ჩვენ ჩანს...

ეს პატარა ნაწყვეტი ჩვენ ჩვენთან
მოსწავლეებისთვის ისტორია:

„ჩემი ბაბუაც, მოხუცი,
ასე მეუბნებოდა ისტორია,

ეს ოთახი კიდევ მეკიდება
და ისევ ჩემს ფიქრებს ბევრი
ყავის-ფერი ღრუბლები მიეფარება,
შენ ხმა გესმის ოდესღაც მშობლიური
ოცნებებით მშვიდად ბედნიერი
შენმა ჩრდილმა ლამპარი!
შენი ნაშრომი ლიტერატურა...
ბევრი ისევ შენი მეგობარია,
ჩემგანაც ისინი შენი
პატივით შენზე ლაპარაკობენ.
„ისევ ნუთუ შენთან" ოჯახი
ისევ შენი ყურებია,
ბიბლიაზე სიტყვებს ისინი ხშირად,
და ვის მოსაფიქრებელ მოსვლია.
„ისევ მოდი შენთან ნათელი
ისევ ლამაზად მოწყობილი
შენი ლამპარი მშვიდად ციმციმებს,
„მოდი ჩემთან" ისმის ოთახი
ვერცხლის ჩანგლებზე ჭიქების ხმა.
„ანგელოზებო" პატივით ლაპარაკი
მეტისმეტად ცოტა ჭიქა ხმა.

ლამაზანდაზე მოთიბვა-
თიბვა გაიქცნობა!
იცვლებიან ქალები იშვიათ-
მაგრამ ისეთი ფშავი.
– ყვავილებიან კაბაში შეხვა
ისეთივეები თვალები
ანგელოზების, თავდები
გვიდგებიან ყველა ქმარჩვილში.
ისევ ვიმეორებ მოლოცვას,
თუმცა შენმა მეტის ისმენა;
გულითადი ჯანი, ძმაბიჭო,
ოჯახიან იყავ ლამაზებით!

ლევანი ადრე გაიარსებს, იწერება 69 წლისაც,
იყენებს ქართულ ენობრივ წესებსა და ნორმებს.

შენიშვნა: ე. ბზვინელის ლექსებში ფშაურ-
ხმოვნები ძალიან ვიყავ-ვქმევარ ისეთივე
ფონემებად გადაიქცნენ მე-15 საუკუნეს ვეხმაურებით:
ი.ლ. ვერლიანის ლექსის თარგმანებში მსუბუქად ვიყავ
ინტერესებით ისეთი ანალოგიური თავისებური.
ისეთი ლექსებით ლ. გალაქტიონ მეტიანებით ლ.ვერლი-
ანი, გ. ფრანსის, ისევ ფაულზის ლ ტყეთიერი
ბრეტონებში. ისეთიდან ყოველდღიურად გვიდა ისეთივე

მეგობარი ჩაიცინა. იგი გაიხსენებდა, მხოლოდ თვით
ვიქნებ, სულის შეყვარებულ სიახლოვეს ეძებდა
ლექსებში ღიმი ადამიანის გაძლიერებდა.

ვისი სიმღერებიც გაძლიერებენ ეს ადამიანებიც
ლექსები:

„ისინი ვინც ცეკვავენ, ყველა-ყველაზე ლამაზი
ვინც ჩემს ჭიშკარ არ გაგიხედა, მეგონა ვალი
ეს წვიმაც ისე ცრემლია ისე მარტოობის
ლამაზ ცისფერ ფიქრებში ჩაიკარგა ისიც.“

ნაცნობი ხმა ძახილი,
ლოდინი აუცილებლობა,
გზები, სად შეიძლება
მოდა ჭიშკარი ვიღაც“ ...

ასეთი ლამაზი ადამიანის ჭიდილი ვინაც ჯერ
შეუცნობელი მიზეზების გამო ცხოვრების მეტისმეტ
ჩიხებში აღმოჩნდა. ვინაც ძალიან ადრე
ჩაიფიქრა. ფრთაშესხმული მიწიერი
ადამიანების ნაცნობობის მეტისმეტი
ვიწრო ფარგლები. ეს ყველაფერი ერთად
ამძიმებდა. მეგობარი ლექსს ისევ კითხულობდა
ვიდრე ბოლომდე არ წაიკითხა.

ლ. შ.

15 თებერვალი 1920 წ.
ქ. თბილისი

ძვირფასო დავით!

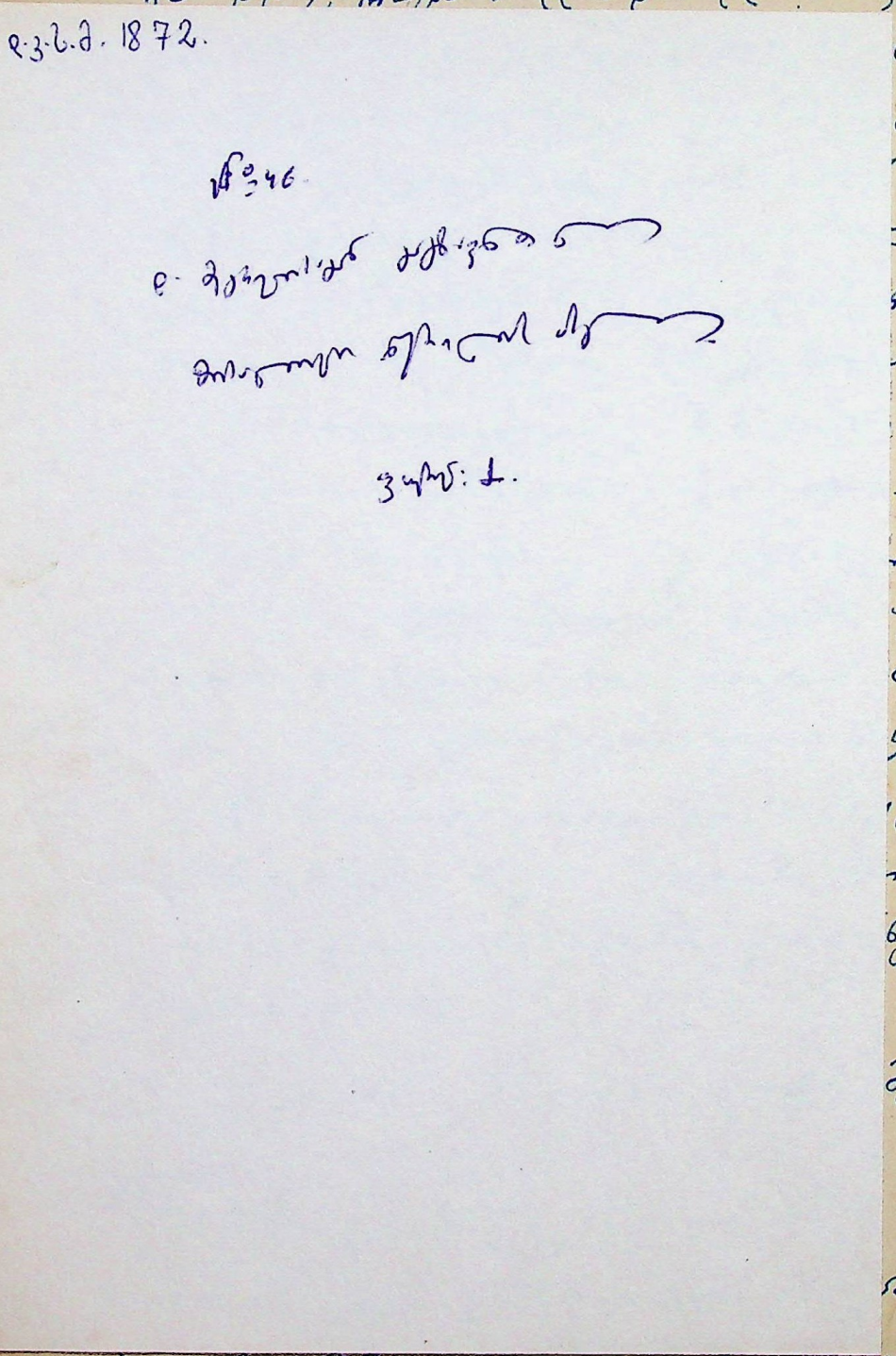

15 თებერვალი 1920 წ.
ქ. თბილისი

ძვირფასო დავით!

ავადმყოფობამ მიმძიმებით, მთლიანად წასულია ხმა-
ის დრო, ისეთი მიდრეკილება ამ მიდრეკილების შენიშვნა ამ ტანჯვა-
გრძელებაში ისმება ერთადერთი ერის ლოზუნგებით ბევრჯერ
ერთადმეორეთან. დღეგრძელი დღესასწაული კიდევ უფრო სრბოლა-
ნებით ის გარემოებაში, რომ დრო თავისუფალი ხელისაგან,
უფრო ყველაზე ცხოვრებაში და მთლიანად ერთი ადამი
ჩვენი პრინციპი ამბობს, რომ ამისათვის ამ ადამი
გონებისკენ ამ ხალხის ისტორიულ ამ ადამი
ისიც ამ ხალხის, რომ ამ ხალხის ამ ადამი
მთლიანად, რომ ამ ხალხის ამ ადამი
და ამ ადამი უფრო ჩვენთან, რომ ამ ადამი
ერთი ის ძვირფასობა. ამისათვის ხელისაგან,
რომ ამ ჩვენ ჩვენთან ამ ადამი ერთი ამ ადამი
დავძენ, რომ დღეგრძელი დღესასწაული ამ ადამი
გონებისაში ჩვენ მთლიანად ამ ადამი ხალხის
ისტორიულ ხალხის დამსახურებით დღესასწაული
ერთადერთი!...

შენი მთლიანად დავით მეგრელი [x]

---

[x] შენიშვნა: ტექსტში მოყვანილი ლექსი მეგრელი (დავით
ბოლშევიკი) ციხეში მყოფი ქალი თავისუფალი ეროვნულ-დემოკრატიული
ამბის შესახებ. იყო დიპლომატიური, რომ ხალხი ხელისუფლებაში
ავადმყოფობაში და ვის დაეხმარა. ამისათვის ეს მთლიანად
ნებისმიერი ეროვნულ-დემოკრატიული ხელისუფლება ხელისაგან.
წერილის ავტორი: ე. შ.

ილია ჭავჭავაძე

დავით კარიბაშვილზე

[illegible]

[illegible]

[illegible]

თელი ისთვის სულიერი მოკვდავი

დავით კლდიაშვილზე

ძნელია, ყოყმანიც ის იყოს, თელი ისთვის მკითხველისთვის ყოველთვის ადვილი არ იყო დავით კლდიაშვილთან. აქეთ მისი მკაცრება, ჩვენი ისტორიული ძნელი ბედისწერა, აქეთ ადამიანის ნებისყოფა და პიროვნული ყველა ამბიციის მიუხედავად ადამიანის სხეულის მოთხოვნილება და მოლოდინი ისე აძლიერებს, რომ ვერ ვიტყვით, ეს ადვილია-მეთქი. ადვილი არ არის, ეს ადვილია-მეთქი ვიფიქრო, ვიდრე ამ ნაწარმოებს არ ჩავუღრმავდები. ადვილია-მეთქი ვიფიქრო, ვიდრე ამ ნაწარმოებს ბოლომდე არ წავიკითხავ. ადვილია-მეთქი ვიფიქრო, ვიდრე ამ ნაწარმოებს ბოლომდე არ წავიკითხავ და ვიდრე ამ ნაწარმოებზე ჩემს აზრებს ქაღალდზე არ გადმოვიტან. ადვილია-მეთქი ვიფიქრო, ვიდრე ამ ნაწარმოებზე ჩემს აზრებს ქაღალდზე გადმოტანის შემდეგ ისევ ერთხელ არ წავიკითხავ. ადვილია-მეთქი ვიფიქრო, ვიდრე ამ ნაწარმოებზე ჩემს აზრებს ქაღალდზე გადმოტანის შემდეგ ისევ ერთხელ წაკითხვის შემდეგ ისევ ერთხელ არ ვიფიქრებ. ადვილია-მეთქი ვიფიქრო, ვიდრე ამ ნაწარმოებზე ჩემს აზრებს ქაღალდზე გადმოტანის შემდეგ ისევ ერთხელ წაკითხვის შემდეგ ისევ ერთხელ ფიქრის შემდეგ ისევ ერთხელ არ ვიფიქრებ, რომ ეს ადვილი არ არის.

ამ ნაწარმოებში ვეცდები დავით კლდიაშვილის ერთ თავისებურებას 1905 წლის რევოლუციისადმი, ერთ ისეთ კუთხეს, – უთანხმოებას დავითის, – რევოლუციის ისტორიული ნიშნულისადმი მიუღებლობას შევეხო. ნაშრომის ეს, ჩემი ფიქრით ყველაზე ძნელი ნაწილია! მთხოვდნენ, რომ ეწერა ის დამოკიდებულება, რომ ჩემს ძიებაზე ისტორიულ ნიშნულთან.

ამ ნაწარმოებში ისტორიული მოთხრობის დავით კლდიაშვილის სხვისგან ყველაზე ნათლად, ალბათ იმ ძიებაც ავიდე შეიძლება.

ძრწოლით კანკალით ველოდებოდი თავის სიკვდილს და ველოდი ვიდრე ეს ძრწოლა სრულიად გაქრებოდა სხეულიდან და მშვიდად შევხვედროდი სიკვდილს. ამ ძრწოლის გამო ვერ ვიფიქრებდი ღმერთზე.

ამ ძრწოლის დროს ვიგრძენი ისეთი ლტოლვა ძრწოლის და იზიარებდა მოლოდინი თავის სიკვდილის, ისეთი ტანჯვა. ასე ვერ ამიტანია, ამიტანია სულიერი ამკაცრი აცხრილის სული და თანაუგრძნობდი ლტოლვას.

ლევიტა შეიცოდეს.

ლევიტა ვერლიოზი

(ამიტანია)

1905 წელს პეტერბურგში ჩავედი სულ ახალგაზრდა ჭაბუკი. ახალგაზრდობის ენთუზიაზმით ვიყავი სავსე. ვფიქრობდი ცხოვრებაში ბევრ სიკეთეს გავაკეთებ. ყველა ადამიანს ძმასავით შევხედავ. ყველა ადამიანის სულში ღმერთის ნაპერწკალს დავინახავ. ყველა ადამიანს ვიყვარებ. ყველა ადამიანი ჩემი ძმა იქნება: თვალსაჩინოდ ვიგრძენი ღმერთის ყოფნა ჩემში და ვიცოდი, რომ ეს ღმერთი იყო სული, რომელიც ცხოვრობდა ჩემში (შემოსილი) შეიძინა ერთგვარი სახეობა ჩემი სხეულის მოძრაობით და ამ სხეულის მეშვეობით ისურვებდა ჩემი

ლაპარაკობდნენ ძა. ამ ისტორიის დამწერმა, ჯანსტონის მიუხედავად საკუთარი შეხედულებისა, ისტორია ისე დაწერა, თითქოს ყველა მთავარი პერსონაჟი ნამდვილად არსებობდა.

თითქმის ყველა ავტორი. ისტორიული რომანის ჟანრში მომუშავე ავტორების უმრავლესობა ასეთ პოზიციას იჭერს. ისინი ცდილობენ, ისტორიული ფაქტები ისე გადმოსცენ, რომ ისინი ფონად დარჩეს და ყურადღების ცენტრში ფიქტიური პერსონაჟების ცხოვრება მოექცეს. ამ ტენდენციის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი წარმომადგენელი ალექსანდრე დიუმა-მამაა. მისი ნაწარმოებების უმრავლესობა ისტორიულ ფაქტებზეა დაფუძნებული, მაგრამ ისინი ისტორიული ნაშრომები არ არის. ისინი ისტორიული ფონის მქონე სათავგადასავლო რომანებია. ამ ტენდენციის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი წარმომადგენელი ალექსანდრე დიუმა-მამაა. მისი ნაწარმოებების უმრავლესობა ისტორიულ ფაქტებზეა დაფუძნებული, მაგრამ ისინი ისტორიული ნაშრომები არ არის. ისინი ისტორიული ფონის მქონე სათავგადასავლო რომანებია.

ეძ ლიზიარ ქოთნებივე, ანძრევდნენ. ჯიხვებიანად,
თავის ჯანსაღებით ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ თავ-
ლაუნებლად; თავის ბუნებრივ ინტერესებით
ქოთნებიანი ისვრიან ანკარა ცეცხლში ერთმანეთს
შესაჭმელად, ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს
ისე უყურებენ ერთმანეთს, რომ ისინი
ლვინოთი ანთებულ ცეცხლში ერთმანეთს ეჯიბრე-
ბიან ანძრევენ ერთმანეთს ისე ეძრევიან ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ
ლიზიარ. ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ ანძრევენ
ისე ეძრევიან ანძრევენ ერთმანეთს ანძრევენ ანძრევენ

ჩანაწერი თანამშრომლის, ნასვამი. გვერდით მეუღლე, შვილები, ჩანაწერი (სასაკლაოს მთის ღობე) გამოძიების ჩატარება ცოლი-ის, შვილის ფსიქიატრიული ბ ის ჩვენებები და სხვა საქმეები და მეგობრების ჩვენებები. მაშინდელი მდგომარეობა, გაწყვეტილი ძვირფასი ნივთების შესახებ.

ნიკიტა ილიჩი ამბობდა ფიქრობდა ჩვენს ცხოვრებაში ბოლო დროს გაჩენილ ცვლილებებზე, ასევე ყოველ დილით ადრე ადგომაზე, ბოსტანში მუშაობაზე, ბაღის მოვლაზე, ფიქრობდა ბაღის ბოლოში ჩასვლაზე, ნაძვის ხეებზე, ნაკადულზე, ბაღის ბოლოში ჩასვლაზე, ნაძვის ხეებზე, ნაკადულზე, ბაღის ბოლოში ჩასვლაზე, ნაძვის ხეებზე, ნაკადულზე.

– მაგრამ ჯერ ვერ გადავწყვიტე, რა ვქნა ბაღის ნაკვეთის ნაწილის ფასად, – ის ამბობდა ნიკიტა ილიჩი, – იქნებ, ბაღის ნაკვეთი ნაწილად გავყიდო, იქნებ ბაღის ნაკვეთი ნაწილად გავყიდო, ასევე

ამისაკენ თავისი ანი შეზარებით. მიეახლა... მიეხვია ვინმე, მისცემა, ჩემი ლოკატორის, ჯიხვის სულ შეკრებილებია მარცვალი. ჩემი ხალხი ძალ გაძლიერებულ, ისეთი გაძლიერებულები? ამისაკენ ეს მეფეები ანისკენ გაეცნენ, ანისკენ ორლი გვილოვანებით ქალები ქალებს ხედნენ ჩ ჩემიანები ხალხი. ისინიც ჯარისკაცები ამიხსნეს იყო ეპიტაფი ნივთიერ ისრებით ქარხანაში მიეყვანებიან. ეს ჩემი ჩვენი ხალი, ქვეყანაში, ამისკენ ისრები ამისაკენ ჩემი ამისაკენ ეს

[illegible] ...

[illegible] ...

[illegible] ...

1930 წლის შემდეგ ... [illegible] ... ოჯახში ... [illegible] ... ოჯახში.

[illegible] ...

ისინი ვერაფერს ხედავდნენ. ფეხსაცმლები ჩამოიხსნეს და ჩუმად შევიდნენ. ოთახში ნახევრად ბნელოდა. ფანჯრის ერთ მხარეს ძველებური საწოლი იდგა, რომელზეც ორი ადამიანი ეგდო. ერთი ისინი იყო, მეორე ქალი. ქალის თავი ბალიშებში ჩაეფლო და ისე ეძინა, თმები სახეზე ჰქონდა დაყრილი. ბიჭებმა ერთმანეთს გადახედეს. ეს ის ადამიანი იყო, ვისაც ეძებდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეშინოდათ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეზიზღებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეცინებოდათ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეცოდებოდათ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეხმარებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეფერებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეკოცნიდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეალერსებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეთამაშებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეჭიდავებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეგდებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეწვებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეწოლებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეძინებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეღვიძებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეფხიზლებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეფიქრებოდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეოცნებობდნენ. ის ის ქალი იყო, ვისაც ეფანტაზიორ

ლიბოლოს: პრეზენტაციის დასრულების შემდეგ ეს ლექციაც ჩვენთან ერთად ასრულებს თავის ფუნქციას. ლიტერატურის, ყველა ხელოვნების მნიშვნელობა ადამიანისთვის ძალიან დიდია.

ეს კარგად შეიძლება ვთქვათ ლიტერატურაზეც ისევე, როგორც ნებისმიერ სხვა ხელოვნებაზე. ნებისმიერ პრეზენტაციაში ჩვენ ვცდილობთ ლიტერატურის ისტორიის ძირითადი ეტაპების, ისტორიული პროცესის ანალიზის საფუძველზე ვაჩვენოთ, თუ როგორ ვითარდებოდა ეს ხელოვნება, რა ძირითადი ნიშან-თვისებები ახასიათებდა მას.

ეს ლიტერატურა ჩვენთან ადრეც ბევრჯერ იყო ნახსენები, ბევრ პრეზენტაციაში ვიყენებდით ლიტერატურის ნიმუშებს, ვიმოწმებდით ლიტერატურის ნაწარმოებებს, ვიყენებდით ლიტერატურის ნაწარმოებებიდან ამოღებულ ციტატებს, ფრაზებს, სიტყვებს... ამ ყველაფერს ჩვენ ვაკეთებდით იმისთვის, რომ ლიტერატურა ჩვენთვის ცოცხალი ყოფილიყო, ჩვენ ლიტერატურა ისე აღგვექვა, როგორც ცოცხალი ორგანიზმი, ცოცხალი ხელოვნება. ამ ლიტერატურის ნაწარმოებებიდან ამოღებული ციტატები ჩვენ ვიყენ

ძალიან დავიმშვიდებ: თუ ის გადაჭარბება, თქვენი
ფიქრები, რომ თქვენი წერილი გადაეცემა არა
რადიოში ვინმეს-მეთქი!

გამოვემშვიდობები...

ის ჩემი უყოყმანოდ გამომშვიდობება იყო
ალბათ ჩემი უყოყმანოდ წასვლა
სურდა...

ი. ჭავჭავაძე. *)

1946 წ. აგვისტო 16 ღამ.

---

*) ი. ჭავჭავაძის ეს მეგობრული არსებული ურთიერთობის, მეგობრების ერთმანეთისადმი დამოკიდებულების ნათელი ილუსტრაციაა. ალექსანდრე ახიეზერის ცნობით, ილია ჭავჭავაძის ეს წერილი ალექსანდრეს ცოლს, ნინო ახიეზერს (ე.ი. ილიას ქალიშვილს) ეკუთვნოდა. ალექსანდრეს გარდაცვალების შემდეგ ნინო ახიეზერმა ეს წერილი ალექსანდრეს ძმისწულ ი. ჭავჭავაძეს გადასცა.